

2 K miesięcznie
z odsyłką.

Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f.,
34. 50 ct., 2/3 szyl., 70 cm. amerc.

Tygodnikowe w Krakowie 40 h.
z dostawą do domu 46 h.

Cena numeru
oddzielnego **8 h.**

Reklamacye odtwarzają się wolno od
opłaty pocztowej. — Redakcyja
nie odpowiada za zwroty i bezinteresowne
opłaty listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partji socjalno-demokratycznej.

Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcyja i Administracyja:
Kraków, ul. Filipa 11.
Telefon Nr. 396.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.

Dział inseratowy:
Kraków, Floryańska 55.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.

Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza
petitem 20 h. Za miejsce wiersza
petitem w Nadosłanem 60 h.

Zwycięstwa tureckie.

Szczęście wojenne, o ile z ostatnich telegramów można sądzić, zaczyna sprzyjać Turkom wobec dwóch przeciwników: Czarnogórców i Serbów. Jeżeli telegramy zwycięskie z Konstantynopola należy przyjmować z ostrożnością, to doniesienie londyńskiego Biura Reutera z Podgoricy zasługuje na pełną wiarę, a wedle tego doniesienia dalszy zwycięski pochód Czarnogórców nietylko został wstrzymany, ale popadli oni w niebezpieczną sytuację przez to, że Turcy posiłkowi przez Albańczyków wkroczyli na terytorium czarnogórskie i w ten sposób zabliźniają Czarnogórców z tyłu.

Także wobec Serbów zdają się Turcy osiągać przewagę. Zdaje się, że Serbowie pospieszili się z atakiem w kierunku Skoplje i nie spodziewali się na tej linii zastać Turków tak dobrze przygotowanych.

Walki na tych dwóch terenach odgrywają jednak drugorzędą rolę. Rozstrzygającą fazą wojny są walki turecko-bułgarskie, które już rozpoczęły się na linii Filipopol-Adryanopol. Turcy przygotowali się na tym punkcie znakomicie; mówią, że zdołali pod Adryanopolem skoncentrować ćwierć miliona ludzi, co z dodatkami silnej twierdzy daje im przewagę nad Bułgarami. Okazuje się, że kilkanaście dni zwłoki między ogłoszeniem mobilizacyi a wypowiedzeniem wojny Turcy znakomicie wyzyskali dla utworzenia armii, z którą — jak najnowsze wiadomości brzmią — przeszli do ofensywy.

Wobec rozpoczętej już wojny akcyja mocarstw musi ograniczyć się do niedopuszczenia, aby przetrzymała się poza teren bałkański. W tym kierunku miarodajnym jest zachowanie się Austrii i Rosyi. Co do Austrii wiadomo już z oświadczeń w delegacyi, że nie myśli ona o czynnym wstawianiu się, dopóki — jak hrabia Berchtold się wyraził — żywotne jej interesy nie zostaną naruszone. Co do Rosyi, ogłasza „Rjecz“ oświadczenie Sazonowa w Radzie ministrów, że Rosya w wojnie nie weźmie udziału i że taksamo jak Austrija chwilowo nie ma agresywnych zamiarów. Jak długo ta „chwila“ potrwa, o tem, zdaje się, sami dyplomaci nie mają pojęcia.

Poza Austrią i Rosyą inne państwa nie wstępują z większą inicjatywą. Projekt francuski o zwołanie konferencyi europejskiej można uważać za pogrzebany; Anglia poza ciętymi sympatjami dla Turcy zachowuje się obojętnie, a Niemcy — jak powiedział Kiderlen-Wächter — są mało interesowane.

Na razie więc wojna zachowa swój charakter lokalny z tem zastrzeżeniem, że — jak historia uczy — z małych wojen bałkańskich zwykle powstawała zawierucha europejska.

TELEGRAMY

z dnia 19 października.

Wypowiedzenie wojny przez Bułgaryę.

Sofia. Rząd polecił posłowi bułgarskiemu w

Laboratorium lekarsko-dentystyczne

Uniw. Med. Dr. Sabiny Weinberg

FUTRA

w wyborowych gatunkach, wykonane we własnej pracowni kuśnierskiej, według modeli angielskich i francuskich

pom. tech. Wilhelm Fruchtman

Kraków, Floryańska 23, II. piętro.

Ordynuje od 9-1 i od 3-6, niedziela i święta od 9-1.

Wykonuje wszelkie zabiegi w zakresie lekarsko-dentystycznym i techniczno-dentystycznym wchodzące. — Ceny przystępne. — P. T. Gościel z prowincyi załatwia stę w 24 godzinach

poleca: **MARKUS TIGNER**
Kraków, ul. Grodzka 28

Konstantynopolu oświadczyć Porcie, że wobec odmownej odpowiedzi na równobrzmiącą notę państw bałkańskich, wobec zatrzymania amunicyi serbskiej i okrętów greckich, oraz licznych starć granicznych, tudzież zerwania stosunków dyplomatycznych, rząd bułgarski ku swemu ubolewaniu musi chwycić za broń i zwała całą odpowiedzialność na rząd otomański.

Dalej polecił rząd swemu posłowi Sarafowowi, aby wyjechał z Konstantynopola, gdyż misya jego jest ukończoną. Ma on też oświadczyć Porcie, że poddani tureccy mieszkający w Bułgaryi mogą albo wyjechać, albo pozostać i być pewnymi ochrony prawa.

Sofia. Rząd bułgarski wysłał do posłów Bułgaryi depeszę cyrkularną, która przedstawia przebieg obecnego przesilenia, podczas którego umiarkowanie trzech państw bałkańskich stało w przeciwieństwie do wyzywającego stanowiska Turcyi, która bez poważnych powodów zmobilizowała wojsko przeciw trzem państwom i spowodowała zerwanie stosunków dyplomatycznych. Rządy Bułgaryi, Serbii i Grecyi widziały się ku swemu wielkiemu ubolewaniu zmuszone chwycić za broń. Rząd spodziewa się, że cel, jaki miało wypowiedzenie wojny, zgadza się z interesami wszystkich ludów cywilizowanych. Obecni, mieszkający w prowincyach, których krwawa pacyfikacyja jest celem wojny, mogą przez to tylko zyskać pod rządem porządku, wolności i postępu i być pewni, że znajdą zawsze stałą opiekę. W ten sposób rząd królewski spodziewa się, że może liczyć na sympatye narodów zaprzyjaźnionych i apeluje do rządów zagranicznych, by mu w ciężkim zadaniu, jakie wziął na siebie, nie odmówiły przychylniej neutralności.

Ofensywa Bułgaryi.

Saloniki. Bułgarzy skoncentrowali na południu zachód wielkie siły koło Kistendil.

Według wiadomości ze Skoplje, Bułgarzy poczęli atakować tureckie blokhausy koło Palanka, Nalbend, Czepeler i Teberet.

Sofia. Wojska bułgarskie zajęły ważny pod względem strategicznym punkt na ziemi tureckiej: Kurtale, w pobliżu miejscowości Mustafa.

Kłeska Bułgarów?

Konstantynopol. Bułgarzy zaatakowali tureckie forpoczty nad rzeką Arda o 70 klm. od Filipopolu. Walka trwała do północy i wczoraj rozpoczęła się na nowo. Zakńczyła się ucieczką Bułgarów, kiedy Turcy otrzymali posiłki.

Armia bułgarska.

Londyn. Korespondent „Daily Telegraph“ oblicza siły bułgarskie na 400.000 ludzi, to jest 60 tysięcy ponad przypuszczalną liczbę. Serbowie połączyli swoją kawaleryę z Bułgaryą. Macedońscy przywódcy band mają mieć około 60.000 ludzi.

Marsz na Filipopol.

Konstantynopol. W ciągu nocy nadeszły do dzienników wiadomości, że wojsko tureckie

Robotnicy krakowscy!

W poniedziałek 21 października o godz. 6 wieczorem odbędzie się

w budynku cyrkowym

naprzeciw parku krakowskiego

Zgromadzenie ludowe

z porządkiem dziennym:

Polska partya socjalno-demokratyczna
wobec wojny bałkańskiej.

Referent tow. **DASZYŃSKI.**

przełamało linię obronną bułgarską koło Timrasz i maszeruje ku Filipopolowi.

Kłeska Serbów.

Konstantynopol. Wojsko tureckie koło Prepolac przeszło na terytorium serbskie. Serbowie z wielkimi stratami cofnęli się. Turcy obsadzili blokhausy serbskie i sąsiednie pozycye.

Saloniki. Walka koło Podova na granicy serbskiej przybrała wielkie rozmiary. Obie strony otrzymały posiłki. Turcy odparli wszystkie ataki serbskie. Walka toczy się z wielką zaciętością, straty nie są znane.

Saloniki. Tureckie forpoczty w sandzaku pod Sienicą zaatakowane zostały przez Serbów, którzy jednak musieli się cofnąć.

Tureckie forpoczty w sandzaku w pobliżu Sienicy i Nowi Bazar zaatakowane zostały przez Serbów. Serbowie musieli się jednak cofnąć. Rozdrażnieni ciągłymi serbskimi napadami ochotnicy tureccy, przekroczyli serbską granicę i po gwałtownej walce zdobyli kilka armat. Następnie kilka tysięcy Albańczyków przepędziło Serbów aż do okręgu Toplica, przyczem znów kilka armat wpadło w ich ręce.

Serbowie w okolicy Nowego Bazaru.

Saloniki. Serbowie czynią przygotowania, by w okolicy Nowego Bazaru przekroczyć granicę.

Kłeski Czarnogórców.

Konstantynopol. Walki pod Vranje i Tuzi zakończyły się stanowczym zwycięstwem Turków. Czarnogórcy musieli cofnąć się na własne terytorium.

Konstantynopol. Według urzędowych wiadomości ministerstwa wojny, koło Gusinje obsadzili Turcy wzgórze Zagraki i następnie wtargnęli na terytorium czarnogórskie, gdzie obsadzili pozycyę Polici.

Konstantynopol. Przy posuwaniu się na terytorium czarnogórskim Turcy obsadzili Velica. W okolicy Bjelopolja walki trwają dalej. Kolumny tureckie ścigały Czarnogórców koło Berane i Gusinje i posunęły się ku Andrevica.

Konstantynopol. Jak słyhać, dywizya generała Vukoticza doszła do Priepolje. Pomiędzy Priepolje a Plevje toczy się walka.

Londyn. Do tutejszych dzienników donoszą, że

walka o Beranę była szczególnie zjadła. Teren tamtejszy nie pozwala na użycie artylerii, walczone więc tylko na karabiny i bagnety. Turecka załoga wynosiła 4000 ludzi, w tem 1000 albańskich ochotników, a nadto pułk baszybożuków. Turcy walczyli z niesłychaną zaciętością, nawet kiedy Czarnogórcy już byli wórowi ich obozu. Wreszcie udało się Turkom przez waleczny atak bagnety przebić się na drogę do Ipek. Tylko około 500 Turków odcięto.

Podgorica. W walce Czarnogórców z Turkami nastąpiła pauza. Środkowa kolumna wojsk gromadzi się koło Tuzi, aby posunąć się w kierunku Skutari. Nieprzyjaciel wysłał z Skutari poważną siłę naprzeciw. Oczekiwana jest walka na terenie bardzo dla armii czarnogórskiej niekorzystnym, mianowicie na wschodnim brzegu jeziora Skutari. W razie klęski Czarnogórcy nie mają krytych tyłów, ponieważ leżące za nimi małe jezioro Hum utrudnia im połączenie ze swym centrum.

W Grecji.

Ateń. Na wczorajszym posiedzeniu Izby minister spraw zagranicznych zawiadomił o wypowiedzeniu wojny Turcji i odczytał notę, wręczoną w Konstantynopolu przez Griparisa. Powiedział między innymi, że Turcja do ostatniej chwili starała się Grecję oderwać od sojuszu z państwami bałkańskimi.

Venizelos odczytał orędzie króla tej treści, że cierpienia uciśnionych braci zmusiły państwa bałkańskie do wojny. Potem odczytał list królewicza, donoszący o wkroczeniu greckiej armii na tureckie terytorium.

Minister marynarki rzekł, że jedynym życzeniem floty greckiej jest, żeby flota turecka podniosła kotwicę i wyjechała na morze.

Prezydent Izby wśród hucznych oklasków prosił o pozwolenie wysłania do Izby sojusznicych państw bałkańskich braterskiego pozdrowienia w chwili, kiedy w imię cywilizacji i chrześcijaństwa przeciw barbarzyństwu zaczyna grzmieć działo.

Pożyczki.

Wiedeń. Jak do tutejszych dzienników donoszą, bułgarski minister spraw wewnętrznych ma w Petersburgu misję wyrobienia dla Bułgarii pożyczki.

Frankfurt. „Frankf. Ztg.“ donosi z Sofii: Mogę na podstawie dalszych bardzo szczegółowych badań zapewnić, że moja informacja jest prawdziwa i że rosyjski bank państwowy otworzył bułgarskiemu bankowi za granicą kredyt na 25 milionów franków.

Konstantynopol. Jak słychać, jeden z amerykańskich domów bankowych zaproponował Turcji pożyczkę w wysokości 10 milionów funtów.

Kreta i Dardanele.

Paryż. Dzienniki donoszą z Kanei, iż 800 ludzi kretańskiej milicji odjechało do portu Pireus. Tak że z innych miejscowości 1000 żołnierzy milicji odpłynęło do Grecji.

Petersburg. Rząd rosyjski poczynił energiczne przedstawienia u Porty w sprawie wolnego przejazdu okrętów handlowych przez Dardanele.

Napad na konsulat austriacki w Kijowie.

Wiedeń. Z Kijowa donoszą, że konsul austro-węgierski zwrócił się do Petersburga z prośbą, aby bronić konsulat przed podobnymi zajęciami jak onegdaj.

Berlin. „Vossische Ztg.“ z Wiednia telegrafuje: Według informacji z kół urzędowych zdaje się, że zajęcie pod konsulem austro-węgierskim w Kijowie miało przebieg następujący: Kilkuset serbskich i czarnogórskich rezerwistów, którzy udawali się na dworzec do wyjazdu, przechodzili popod konsulem w towarzystwie młodzieży akademickiej. Przed konsulem rozległy się okrzyki „hańba!“ pod adresem Austro-Węgier, przyczem demonstranci śpiewali pieśni narodowe. Być może, że ciskano kamieniami, ale nie wybito żadnej szyby. Herb austro-węgierskiego konsulatu również został nietknięty. Wobec tego Austro-Węgry nie mają powodu do dyplomatycznej interwencji.

Z terenu wojny.

Kto zwycięży?

Wedle telegramów czarnogórskich, są wojacy króla Mikołaja dotąd zwycięzcami na całej linii. Zdobyli dotąd cały szereg fortów na drodze ku Skutari; ich minister wojny Martinowicz oblega górę Tarabosz, główną przeszkodę na tej drodze; inny generał Vukoticz zdobył w Sandżaku Bjelopole i Beranę; armia środkowa ks. Daniły zdobyła Tuzi i zabrała 5000 jeńców i tym podobne huczne zwycięstwa.

Turcy ze swej strony przedstawiają siebie za zwycięzców. Zdobyte fortece, to mało znaczące blokhauzy; w Tuzi nigdy nie było tak wielkiej załogi; pod Tarabosz Czarnogórcy ponieśli tak ciężkie straty, że cofnęli się od obłożenia; w Sandżaku po przybyciu Albańczyków szczęście zaczęło sprzyjać Turkom, którzy przepędzili Vukoticza za granicę.

Co jest prawdą w tych doniesieniach, trudno

skontrolować. Oprócz urzędowych są też wiadomości od korespondentów prywatnych, ale te podlegają tak ścisłej cenzurze, że z nich nie można sobie sądu wyrobić. Jednak zdaje się być pewnym, mianowicie, że marsz Czarnogórców na Skutari został wstrzymany. A stało się to z jednej strony wskutek zatarasowania drogi przez posiłki turecko-albańskie, z drugiej strony wskutek strat dotąd przez Czarnogórców poniesionych. W pierwszych dniach wojny szli oni do ataków z brawurą nie liczącą się z siłą nowoczesnych armat i karabinów, to też ponieśli kolosalne straty. Nauczeni doświadczeniem, poczynają sobie teraz ostrożniej, to jest przed szturmem przygotowują sobie teren ogniem armatnim i stąd zwłoka w dalszej akcji.

W lazaretach czarnogórskich.

Dziennik angielski „Daily Chronicle“ wysłał do obozu czarnogórskiego korespondentkę w osobie panny Durham, która podaje straszne szczegóły o cierpieniach rannych z powodu braku opieki lekarskiej. Po zdobyciu Hum przybyło znowu kilkuset jeńców tureckich, wskutek czego przepełnienie stało się jeszcze większe. Gdy p. Durham udała się do szpitala w Tuzi, już z daleka uderzył ją straszny zapach trupi. W szpitalu był jeden jedyny lekarz, Turek, który właśnie jadł śniadanie złożone z koniaku i cukru. Nie chciał on dalej pracować, mimo, że przeszło 100 żołnierzy tureckich czekało na opatrunek. Ranni leżeli na pół nędzy nawet na kurytarzu. Czarnogórcy tłumaczyli się, że sami cierpią wskutek braku lekarzy i dlatego nie mogą Turkom pomóc. Brakowało dla rannych chleba i ryżu. Przy pomocy kilku łez rannych korespondentka zrobiła jaki taki porządek przez usunięcie oblatanych krwią opatrunków, które wydzielały zabójczą woń.

Na drodze do Podgoricy spotkała korespondentka kilku mnichów Franciszkanów w pełnym uzbrojeniu. Chwalili się oni ze swego udziału w walkach i zapewniali, że panowanie tureckie zbliża się ku końcowi.

Inny korespondent opowiada, że podczas gdy mężczyźni Czarnogórcy i Albańczycy walczą, to kobiety ich spokojnie piorą bieliznę w rzekach i jeziorze Skutari. Bo — jak korespondent dodaje — także w czasie pokoju tam mężczyźni przynajmniej rozmawiają o bitwach, a całą pracę zostawiają kobietom.

Manifest króla Ferdynanda.

We czwartek ogłoszono w Bułgarii następujący manifest króla Ferdynanda do narodu:

Bułgarzy! W ciągu moich 25-letnich rządów zawsze dążyłem do pokojowej pracy kulturalnej i postępu, szczęścia i sławy Bułgarii i w tym kierunku chciałem, aby naród bułgarski

JERZY AURIOL.

Pomnik Cezarego Dubeaupré.

(Z francuskiego).

Pan mer wciągnął z apetytem spory niuch tabaki, przyczem nie zaniedbał poczęstować, nawiasem mówiąc bezskutecznie, wszystkich bliżej siedzących radców i przymknął oczy; po chwili znów je otworzył.

Wzrok jego padł na wprost przed nim ustawiony posąg Rzeczypospolitej, owinięty w muślin (rzecz się działa latem, należało więc bronić wysoki ten emblemat przed szarganiem go przez bezwstydną muchę).

W sali Rady miejskiej panowała miła, kojąca do snu cisza, to też pan mer miał już zamiar uciąć sobie słodką drzemkę, gdy rzucił przypadkowo okiem na zielone sukno, pokrywające stół, na porządek dzienny, wykaligrafowany na arkuszu papieru, i przypomniał sobie nagle o ważnej sprawie, dla której zwołał posiedzenie ojców miasta. Odchrząknawszy trzykrotnie, powstał z miejsca i rzekł:

— Szanowni panowie! Nie wiem już po raz który zmuszeni jesteśmy powrócić do tej kwestyi, która podzieliła naszą Radę na dwa wrogie obozy, do kwestyi, nad której rozwiązaniem napróżno mo-

zolim się od ośmiu prawie miesięcy. Mam na myśli sprawę pomnika naszego znakomitego rodaka...

Ze wszystkich końców sali odzywa się głucho pomruk, zniewalający pana mera przerwać na chwilę swą mowę.

— Właściwie, szanowni panowie, rzecz się ma tak... to jest, jak się właściwie rzecz ma?... Aha, chodzi o to, że... Zresztą szanowni panowie sami wiecie, o co chodzi, nie gorzej, jeżeli nie lepiej odemnie...

(Pomruk staje się wyraźniejszym).

— Miejsce, wybrane dla ustawienia monumentalnego pomnika tego, który od roku już stoi w szopie magistrackiej, jak panowie wiecie, a nawet powiem, dokładnie wiecie...

(Jeszcze groźniejszy pomruk).

— Miejscem tem jest plac przed dworcem kolei. To postanowiono. Obecnie chodzi jedynie o to, aby rozstrzygnąć, jak ma być ustawionym pomnik tego znakomitego męża...

(Pomruk z towarzyszeniem jakichś nieartykułowanych dźwięków).

— Niektórzy z członków naszej Rady, a do tej grupy zaiczam i swoją skromną osobę, utrzymują, iż znakomity nasz pisarz powinien być zwróconym twarzą do miasta, aby miał przed sobą stary nasz gród, skromną kolebkę, która go wypielnowała...

(Hałas. Okrzyki „tak, tak!“, przerywane namiętnymi protestami).

— Na nieszczęście sprawa nie jest tak prosta,

jakby się zdawać mogła. Inna grupa radców zwróciła, nie bez pewnej słuszności, uwagę, iż przez takie ustawienie pomnika podeptalibyśmy święty obyczaj gościnności, gdyż turyści, odwiedzający nasz gród, mogliby odnieść odrzecz na wstępie wrażenie, iż posąg wielkiego pisarza lekceważył siebie gości, obracając się do nich niepolityczną częścią ciała. Turyści tłumnie odwiedzają nasze miasto, ożywiają jego przemysł i handel, nie należy więc zrażać ich do nas. Ta część radców proponuje, aby ustawić pomnik twarzą do dworca; w takim razie przybywający turyści odnosiliby wrażenie, iż wielki Cezary, jako władca tego miasta, wita ich gościnnie...

— Słusznie!... Brawo!... Tak, tak!...

— Błażństwo!... Głupio!... Nie, nie!...

Pan mer zamrugał oczami i, zachełwawszy, aż oczy miasta wypowiedzieli swe sprzeczne opinie, ciągnął dalej:

— Szanowni panowie! Jako prezydent miasta, muszę rozstrzygnąć wreszcie zawiłą i ważną tę kwestyę. Chcę raz jeszcze wysłuchać światłych sądów i argumentów panów radców. Wybaczenie szorstkości, z jaką się wyrażę: musimy raz już rozciąć ten węzeł gordyjski!

Zaproszeni przez mera radcy poczęli wazywać jednocześnie wyrzucać z siebie całe potoki światłych sądów i argumentów, to znaczy głośno krzyzczeć: „Dworzec!“ „Miasto!“ „Nie, nie, do dworca!“ „Głupstwo! Do miasta!“

Opera w domu! Jedyną razrywką w locie na wsi i wiejskich jest oryginalny GRAMOFON z marką „ANOLEK PISZĄCY“, grający zupełnie bez szmeru i naturalnie, który czyszał szanowno pierwszorzędnych muzyków świata.

Największy skład na Galicyę i Bukowinę

Józefa Wekslera

w Lwowie, ulica Sykstyńska 2, telefon 1560.

w Krakowie, ulica Florjńska 26 i Grodzka 71, tel. 1241.

polesca ogromny zapas płyt i wielki wybór najnowszych oper, operetek polskich, ruskich i bydelskich, oraz odgrywa tylko pierwszorzędnych artystów. **Ulgi w spłatach ratalnych!** Gramofon koncertowy z 5 płytami t. j. 10 odgrywa koncert 50 muzyków. Jeneralna zastępowca: Tom. Ala. Gramofonów w Londynie. Wszelkie płyty, prócz marki „Anolek piszący“ kosztują max. 2-3. Cenunki wysyła się darmo i opłatnie! 48.000 płyt na składzie.

Na porę słotną!

Rogózki i chodniki kokosowe
Kalosze rosyjskie i amerykańskie
Waleczki i kit do opatrywania drzwi i okien
poleca najtaniej

L. WEINDLING Grodzka 26
Kraków
skład farb i perfumery :: Telefon 1596

ciągłe postępował naprzód. Ale Opatrzność inaczey rozstrzygnęła, przyszła chwila, w której naród bułgarski powołany jest do wyrzeczenia się dobrodziejstwa pokoju i chwycenia za broń. Po tamtej stronie Rilo i Rodope nasi bracia krwi i wyznania aż do dnia dzisiejszego, a więc 35 lat po naszym wyswobodzeniu, nie byli tak szczęśliwi, aby uzyskać znośne i ludzkie warunki życia, a wszelkie starania, aby ten cel uzyskać, czynione tak ze strony mocarstw, jak i państw bałkańskich, nie zdołały stworzyć stosunków, któreby tym chrześcijanom pozwoliły cieszyć się prawami ludzkimi i wolnością.

Łzy niewolników słowiańskich, nieszczęście milionów Słowian, musiały serca nasze wzruszyć, serca ich współplemieńców i współwyzwalców, nas, którzy zawdzięczamy naszą wolność i nasze życie pokojowe wielkiej oswobodzicielce chrześcijańskiej, a naród bułgarski przypomniał sobie prorocze słowa cara-oswobodziciela, że święte dzieło musi być do końca doprowadzone. Nasza miłość pokoju jest wyczerpana.

Aby pospieszyć z pomocą ludności chrześcijańskiej w Turcyi, nie pozostał nam żaden inny środek jak tylko chwycić za broń. Widzimy, że tylko w ten sposób możemy zabezpieczyć i ochronić życie i wolność. Anarchia w prowincjach tureckich zagraża nawet naszemu narodowemu życiu. Po masakrach w Istip i Koczanach rząd turecki zamiast dać sprawiedliwość i zadośćuczynienie, jak tego żądaliśmy, zarządził mobilizację swoich wojsk.

Nasza cierpliwość została przez to wystawiona na ciężką próbę. Ludzkie i chrześcijańskie uczucie obowiązuje nas do spieszenia z pomocą braciom, gdy grozi im wyćpienie. Także honor i godność Bułgaryi nakładają na nas obowiązek powołania pod oręż synów naszych dla obrony ojczyzny. Nasze dzieło jest sprawiedliwe, wielkie i święte. W gorącej wierze w ochronę i pomoc Wszechmocnego zawiadamiam naród bułgarski, że wojna o prawa ludzkie chrześcijan w Turcyi została wypowiedziana. Rozkazuję walecznej armii bułgarskiej, ażeby zaczęła marsz na terytorium tureckie.

Po naszej stronie i z nami walczą o ten sam cel przeciw wspólnemu wrogowi armie sprzymierzonych z Bułgaryą państw bałkańskich, Serbii, Grecyi, Czarnogóry i w tej walce krzyża przeciw półksiężycowi, wolności przeciw tyranii, mamy sympatyę wszystkich tych, którzy miłują sprawiedliwość i postęp. Oparty o te sympaty niechaj żołnierz bułgarski pamięta o bohaterstwach przodków swych i waleczności ich nauzczyeli, wyswobodzicieli rosyjskich, niechaj idzie od zwycięstwa do zwycięstwa naprzód, Bóg z nami.

Wodzwole serbscy.

Komendę nad poszczególnymi korpusami serb-

skimi objęli: korpusem operującym w Ristovac dowodzi następca tronu ks. Aleksander; korpusem operującym w Prepolcu generał Božidar Jankowicz; korpusem operującym koło Górnego Javoru generał Živkovicz; komendę nad armią serbsko-bułgarską generał Stefa Stefanovicz.

Z nastrojów rosyjskich.

Niepokój w Rosyi wzrasta. Charakterystycznym tego objawem są wciąż powtarzające się pogłoski o powołaniu na odpowiedzialny postereunek ministra spraw zagranicznych jedyne go t. zw. „geniusza“, jakim Rosya rozporządza, hr. Wittego.

Obecny minister Sazonow — przypomina „Rjecz“ — był pupilem Stołypina, jest jaskrawym nacyonalistą i miał być antytezą swego poprzednika Izwolskiego. Jego pozycja wydawała się nadzwyczajnie mocną. Wystarczyło jednak, by nadeszła sytuacja groźna, wyjątkowa — i oczy rosyjskich „hurra“ patryotów zwracają się ku wyklętemu, znienawidzonemu przez nich hr. Wittemu. Znowu ten człowiek ma być pono powołany do rozwiązania trudnego węzła.

Jeden z dobrze poinformowanych i blisko kół oficjalnych stojący publicysta rosyjski, Gurjew, stara się wytłómaczyć, dlaczego Witte bezwarunkowo musi być powołany.

„Odłożenie na później nowej nominacji jest mało prawdopodobne, gdyż trzeba obecnie uciec się do kroków nadzwyczajnych, których urzeczywistnić nie mogą ludzie pospolici“.

Wobec tego „pospolity“ człowiek Sazonow musi pójść w odstawkę...

Inna znowu osobistość, blisko stojąca Wittego, twierdzi, że jeszcze zawczasie mówić o nominacji Wittego. Coprawda komplikacje obecne są bardzo niebezpieczne, lecz na razie mowa jest tylko o możliwości, zaś „tacy ludzie, jak hr. Witte, są powoływani do steru tylko w chwilach nader trudnych“.

Naogół opinia rosyjska, przynajmniej ta, która ma swój wyraz w prasie, jest podzielona. Ciekawe, że w liberalnej, kadeckiej „Rjeczy“ znajdujemy jakgdyby wyrzuty pod adresem „hurra“ patryotycznej prawicy, która „przy pierwszym alarmie ucieka w krzaki i gotowa wyrzec się wymagań stanowiska wielkomocarstwowego oraz wszelkiej godności Rosyi“.

Słowa, jak widzimy, dość niedwuznaczne...

„Nowoje Wremia“, którego poglądy pono są identyczne z poglądami dworu, jak wiadomo, ostro wystąpiło przeciw Sazonowowi, który ma być jedynym człowiekiem w całej Rosyi, stojącym w sprawie bałkańskiej na stanowisku niemieckim (lub francuskim — to wszystko

jedno). Albowiem — twierdzi organ Mieńszykowa — byłoby wielkim błędem, gdyby Rosya wypowiedziała się za zachowaniem „status quo“ w razie zwycięstwa wojsk słowiańskich nad Turkami. Zaś na zarzut, że wielka i silna Bułgarya nie może być dogodną dla Rosyi, odpowiada „Nowoje Wremia“, że silna Bułgarya byłaby pożądanym sojusznikiem Rosyi przeciwko Austrii.

Wobec mnóstwa różnych prądów, klik i wpływów w Rosyi trudno się zorientować, jaki wpływ weźmie górę. Petersburski korespondent „Berliner Tageblatt“ donosi, że nikt (?) w Rosyi nie myśli o udziale w wojnie, nikt wojny sobie nie życzy. Z całą pewnością pono można twierdzić, że rząd wojny nie chce. Coprawda na to możnaby wskazać, że ani ministerium wojny, ani też spraw zagranicznych nie chciało również wojny tureckiej i japońskiej. Lecz wówczas chciało zato ministerium spraw wewnętrznych, aby ratować się przed grożącymi rewolucjami. Dziś sytuacja jest inna.

Oczywiście mogą nastąpić okoliczności, które mogą zmienić te nastroje. Co się stanie np., jeśli Austria zechce zająć terytorium tureckie? Ani wyższe koła wojskowe, ani wielki książę Mikołaj Mikołajewicz nie zniosą tego spokojnie. Już dziś rzuca się „Nowoje Wremia“ ze wściekłości, posłyszawszy gdzieś, że pono Rosya zgodziła się na swobodę działania Austrii w razie, jeśli Czarnogóra lub Serbia zajmą Sandżak. Są to kpiny czy też szyderstwo? — zapytuje.

Stołypin, „owdowiały“ brat byłego premiera, znany współpracownik „Nowoje Wremia“, należy do obozu szowinistycznego i podjudza do wojny przygotowaną i wyraża pewność, że jeśli się dobrze poszuka (ale niech „dobrze szuka!“ Red.), to w arsenalach Suchomlinowa znajdzie się sporo resursów... Jeszcze bardziej wojownicze głosy rozlegają się w t. zw. „towarzystwie słowiańskim“, gdzie żądają natychmiastowej interwencji Rosyi i marzą nawet o przyciągnięciu Węgier (obietnicą niezależności) i skierowaniu ich przeciwko Austrii. I tu nie brak jednak głosów spokojniejszych, np. Baszmałow (ze wspomnianego towarzystwa) wypowiedział się przeciw ruchowi ochotników rosyjskich i oświadczył, że „rosyjskie interesy wymagają uniemożliwienia wojny“.

Reasumując głosy prasy rosyjskiej, przychodzimy do następujących wyników: „Nowoje Wremia“ oraz organy październikowców i nacyonalistów są nastrojone wojowniczo; prasa liberalna pod pokrywką frazesów demokratycznych tai — jak widzeliśmy — na nutę wysoce anty-austriacką. Wyrażaie zaś za pokojem wypowiedają się: skrajna prawica („Ziemszczyna“ np.) i skrajna lewica (socjalistyczne dzienniki pe-

Po chwili dopiero zabrał głos radca Lamadoux: — Panowie, postawmy pomnik bokiem!

— Nie! Za nic! Precz z kompromisowymi półśrodkami! Rozciąć węzeł!

W tej chwili powstał ze swego miejsca jakiś mały, chuderlawy radca o śpiczastym nosku i ceglastej cerze, i poprosił o głos. Był to wice-mer. Nie spojrzawszy nawet na posąg Republiki, potrzęsnał nerwowo całym pękiem wiszących przy jego kamizelce breloków, odchrząknął i począł przemawiać:

— Świetna rado! Domyślacie się zapewne, jaka sprawa zniewoliła mnie do zabrania głosu wbrew memu zwyczajowi, gdyż, jak wiecie, nie lubię mówić...

(Pomruk).

— Nie wątpię, że panowie, również jak i ja, zwróciliście uwagę na tę okoliczność, iż zdania co do sposobu ustawienia pomnika są wrecz sprzeczne...

(Pomruk).

— Jakie pobudki kierują jedną częścią radców, a jakie — ich przeciwnikami? Nie może być dwóch zdań — najszlachetniejsze. Jedni pragną uczcić miasto rodzinne, zwróciwszy doń twarzą wielkiego pisarza; inni chcą przyćmić ludy Wschodu szeroko pojętą gościnnością, godzą się nawet na upośledzenie miasta, skazując je na oglądanie grzbietu Cezarego Dubeaupré byle gościom przy-

bywającym do nas ukazać na wstępie, jakby zapraszające oblicze wielkiego naszego rodaka. Poniemaz ani jedni, ani drudzy nie ustąpią z zajmowanego przez siebie stanowiska, należy przeto wynaleźć drogę pośrednią. Uważałem to za swój obowiązek obywatelski i pracowałem mozolnie nad wynalezieniem sposobu pogodzenia dwóch wrogich obozów. I oto zdaje mi się, znalazłem ten sposób.

(Okrzyki niedowierzania).

Wice-mer otarł pot z czoła, przeliczył breloki i ciągnął dalej:

— Przekonany jestem, iż szanowni panowie podejrzywacie mnie, że postawię wniosek o wybranie innego placu pod pomnik. Nie przeczę, iż myśl taka byłaby dość oryginalną; byłoby to jednak wykręcanie się i uchylanie się przed prostym rozwiązaniem sporu, a wiecie panowie, iż jestem zwolennikiem dróg prostych. Tak, szanowni panowie! Pomnik stanie przed dworcem, na środku placu, i śmiem twierdzić ku ogólnemu zadowoleniu. (Grobowe milczenie. Dzwonią jedynie breloki pana wice mera).

— Za pomocą mechanizmu, ukrytego w postumencie (model i plan tego mechanizmu mam przy sobie i będę miał zaszczyt zademonstrować go panom), za pomocą tego prostego mechanizmu posąg będzie się obracał dokoła osi, jak strzałka magnesowa. Najmie się służącego, którego obowiązkiem będzie przed przybyciem każdego po-

ciągu obrócić pomnik twarzą do dworca. Po przybyciu gości pomnik zwróci się znów ku miastu. W ten sposób Cezary Dubeaupré będzie spoglądał na rodzinne swe miasto, a jednocześnie będzie mógł witać gościnnie przybywających turystów. Wyjście to wydaje mi się zarówno dobrem, jak i niesłychanie prostem. Zupełnie, jak jajko Kolumba. Czy ma kto co przeciw memu wnioskowi?

— Brawo! Brawo! Zadziwiające!

— A więc przystąpmy do głosowania.

Wniosek przyjęto jednogłośnie.

Po upływie miesiąca znakomity pomnik ruchomy nie mniej znakomitego męża wznosił się dumnie na placu przed dworcem. Nowy blask sławy opromienił i bez tego sławne miasto X. Pomnik ów zaliczali niektórzy do takich znakomitości światowych, jak posąg Memnona, Sfinks, wieża Pizańska i t. d.

Sam prezydent ministrów zaszczycił pana wice-mera pismem odręcznym, które zawierało następujący ustęp:

„Oczywiście pomnik możnaby jeszcze ulepszyć przez wprowadzenie mechanizmu, za pomocą którego wielki Cezary mógłby w nocy siadać i spoczywać. Jednakże sama idea uruchomienia pomników jest wysoce oryginalną i niewątpliwie znajduje szerokie zastosowanie“.

NAJTANIEJ W KRAKOWIE — obecnie tylko
GRODZKA Nr.

Pierścionki zaręczynowe i ślubne — Łańcuszki,
zegarki, zegary, budziki, oraz wszelkie wyroby złote i srebrne

EMIL GOLDWASSER W KRAKOWIE
UL. GRODZKA 25.

25

W POBLIŻU MAGISTRATU

TELEFON Nr 2361.

WARTOŚCIOWE
PODARKI

Cukiernice, koszyki,
srebro stołowe,

papierośnice — oraz wszelkie wyroby
z chińskiego i prawdziwego srebra.

Bogato ilustr. cenniki wysyłam darmo

tersburskie — „Łucz“ i „Rjecz“). „Ziemszczyzna“ powiada, że nie wolno zaczynać wojny, gdyż w Rosji czyha przyczajona rewolucja.

W razie stanowczego zwycięstwa państw bałkańskich antyaustriacka agitacja w prasie zapewne jeszcze bardziej wzrośnie.

Na razie Rosja się przygotowuje — to pewne. Do Berlina donoszą, że postanowiono sporo pułków kozackich z Donu wysłać na granicę zachodnią. W kołach zaś giełdowych mówią o odłożeniu t. zw. małego programu flotowego, co pono zachowa w zapasie 400 milionów rubli na wszelką ewentualność.

Narady stronnictw sejmowych.

Lwów, 17 października.

Zwołane na 16 b. m. posiedzenie prezydów klubów polskich nie odbyło się, ale odbyły się natomiast narady polskich i ruskich klubów sejmowych, na których powzięto następujące uchwały.

Klub lewicy sejmowej uchwalił:

„Klub lewicy sejmowej po wysłuchaniu sprawozdania prezydium, uważając wszelką dalszą zwłokę w załatwieniu reformy wyborczej za wysoce szkodliwą dla interesów narodowych i społecznych, uznając dalej niezwoływanie sejmiku krajowego za rzecz zgubną dla kraju: 1) wzywa prezydium, aby najbardziej stanowczo dążyło do zakończenia wreszcie sprawy reformy wyborczej; 2) wzywa rząd do zwołania sejmiku krajowego celem załatwienia reformy wyborczej i zabezpieczenia normalnego biegu całej gospodarki krajowej.

Z tych uchwał okropnie dumna jest „Gazeta wieczorna“ i rozpisuje się szeroko nad tem, jak to demokraci uratowali kraj, a teraz tylko Rusini muszą jeszcze „wśród swego obozu zwalczyć te prądy skrajne, które nie chcą porozumienia i zgody“.

Ruski komitet narodny, który równocześnie z lewicą sejmową obradował nad sprawą sejmowej reformy wyborczej i nad sprawą ruskiego uniwersytetu, powziął uchwały stwierdzające: że sprawa sejmowej reformy wyborczej nie jest załatwiona z winy polskiej większości i z winy rządu, że zgadza się na stanowisko ukraińskiego klubu sejmowego, t. j. na 30% mandatów i zaprowadzenie dwumandatowych okręgów w części Galicji wschodniej, a zastrzega się energicznie przeciw t. zw. kuryi średniej własności ziemskiej.

W sprawie uniwersytetu ukraińskiego komitet narodny stwierdził, że mimo lojalnego stanowiska wobec rządu, sprawa kreowania ukraińskiego uniwersytetu nie została załatwiona, komitet domaga się natychmiastowego jej załatwienia i tłómaczy rządowi, że głosowanie za przedłożeniami wojskowymi nie oznacza jeszcze zaniechania opozycyjnej taktyki. Jeśli sprawa uniwersytetu nie zostanie załatwiona, parlamentarna reprezentacja ukraińska wyciągnie jak najdalej idące konsekwencje wobec rządu“.

Delektując się wciąż jeszcze czerwonym orędziem cesarskim do Rusinów, komitet żali się, że nic ono nie pomogło położeniu Polaków w Galicji. Wreszcie oświadczył się komitet narodny przeciw budowie kanałów, gdyż leżą one wyłącznie w interesie Polaków (!?).

Po posiedzeniu prezydium ukraińskiego klubu sejmowego udało się do namiestnika i opowiedziało mu, co komitet narodny uchwalił.

Przegląd polityczny.

Zmiany w Chorwacji. Pisma wiedeńskie donoszą, że w systemie rządowym w Chorwacji ma nastąpić ważna zmiana. Mianowicie obecny dyktator z tytułem komisarza królewskiego, Cuvaj, ustąpi, a rządy obejmie gubernator wojskowy, którym będzie jeden z wybitnych generałów. Jak się zdaje, sfery wiedeńskie ze względu na wypadki bałkańskie przyszły do przekonania, że obecne stosunki w Chorwacji są niebezpieczne dla „idei państwowej“ i chcą je zmienić w duchu, jak przypuszczają, dla Chorwatów pożądanym.

Na Węgrzech podobno nie są z tego zamiaru zadowoleni, gdyż rządy wojskowe oznaczają osłabienie wszechwładnych obecnie wpływów węgierskich, a w Budapeszcie przyzwyczajono się już do uważania Chorwacy za ostatecznie ujarzmioną prowincję.

Traktat pokojowy włosko-turecki. Rzymska agencja Stefani ogłasza dosłowny tekst zawartego w Ouchy traktatu pokojowego między Włochami a Turcją. Traktat składa się z 11 artykułów, z których najważniejsze są:

Art. 1 o natychmiastowym zaprzestaniu kroków wojennych.

Art. 2 Włochy odwołują swe wojska z wysp Egejskich, a Turcy z Tripolisu.

Art. 6 traktuje o zmianie traktatu handlowego, przyczem Włochy zgadzają się na podwyższenie ceł tureckich.

Art. 10 mówi o płaceniu przez Włochy Turcji sumy odpowiadającej dotychczasowym dochodom z Tripolisu. Suma ta ma być obracana na oprocentowanie długu tureckiego.

Traktat ten nosi datę Lozanna 18 października, a podpisali go: ze strony włoskiej Bertolini, Fusinato i Volpi, ze strony tureckiej Meshmed Naby i Rum bej Oglu Fahedin.

Odszkodowanie wymienione w art. 10 ma wynosić 87.000 funtów rocznie, co odpowiada kapitałowi 50 milionów franków.

KRONIKA.

Sobota 19 października.

Konfiskata.

Sąd krajowy w Krakowie zatwierdził wczoraj przedwczorajszą konfiskatę naszego dziennika za korespondencję z Warszawy p. t. „P. P. S. wobec widma wojny rosyjsko-austriackiej“. — W korespondencji tej sąd dopatrywał się zbrodni z § 66, ustęp 2 u. k.

Na wieczną rzecz pamiętkę przytoczymy tu motywy tego wyroku prasowego (Pr. III. 119/12), wydanego przez polskich sędziów w „sercu Polski“. Brzmia one dosłownie:

„Zakazuje się rozszerzenia tego artykułu, zatwierdza się zarządzoną przez c. k. Prokuratorę Państwa konfiskatę pomienionego numeru, a cały nakład takowego ma być zniszczonym, albowiem w inkryminowanym artykule autor wzywa do oderwania części od jednolitego związku państwa, z którym w zamian monarchii austro-węgierskiej zawarowaną jest szczególnymi traktatami, idąży do spowodowania niebezpieczeństwa dla tego państwa z zewnątrz, oraz zaburzenia i wojny domowej wewnątrz“.

Na tej podstawie mógłby prokurator konfiskować w Krakowie całą literaturę polską!

Nowiny krakowskie.

„Zawierucha na Bałkanie“, — na ten aktualny temat wygłosi staraniem komisji oświatowej odczyt w Związku stow. rob. (Filipa 2 II) tow. L. Wasilewski we czwartek 24 bm. Po odczytanie ewentualna dyskusja. Odczyt odbędzie się jako zebranie poufne. Początek o godz. 7.

W szkole partyjnej w poniedziałek nie będzie wykładu. Najbliższy wykład we środę o godz. 7 wieczór. Tow. E. Haecker rozpocznie swą serię wykładów o programie partyjnym.

Konfiskata. „Przegląd pocztowy“, organ oficjantów i adjunktów pocztowych (z 15 b. m.), został skonfiskowany za artykuł omawiający usiłowania około utworzenia krajowego związku organizacji pocztowych.

Szkola nauk społeczno-politycznych (Wolska 13, II p.) Publiczne otwarcie roku szkolnego 1912/13 nastąpi w poniedziałek 21 października o godz. 6 wieczorem w sali techników (ul. Straszewskiego 22). Zagai prezes prof. Odo Bujwid, poczem p. Wład. Studziński wypowie odczyt p. t. „O znaczeniu nauk politycznych“.

Od wtorku 22 b. m. odbywać się będą codziennie wykłady w godzinach od 5-9. Prof. dr St.

Surzycki rozpoczyna w dniu 22 b. m. o godz. 6 wykład: „Główne typy gospodarstw rolniczych i ich ewolucja“ (godzin 10) Uprasza się o wcześniejsze zapisywanie, ponieważ wykład odbędzie się tylko w razie zapisania się najmniej 10 słuchaczy.

W tymże dniu o godz. 7 rozpoczyna wykłady prof. Odo Bujwid p. t. „Hygiena społeczna“ (godzin 8).

Z „Promienia“. Odczyt kol. Tad. Szpotańskiego p. t. „Obóz młodzieży postępowej niepodległościowej“, zapowiedziany na czwartek 17 b. m., z powodu zakazu dyrekcyi policji nie odbył się.

Dziś, w sobotę, o godz. 7 1/2 wieczorem w lokalu stow. „Promień“ odbędzie się odczyt kol. Tadeusza Szpotańskiego p. t. „Zadania młodzieży postępowej polskiej“.

Na uniwersytet zapisało się po dziś dzień 2955 słuchaczy i słuchaczek. Cyfra ta jest o blisko 200 wyższą od cyfry w tymże czasie roku zeszłego.

Proces przeciw konduktorom o nadużycia z bilietami, przrwany wskutek złożenia obrony, rozpocznie się na nowo 7 listopada przed przysięgłymi i potrwa 5 dni. W składzie trybunału i obrońców nie zajdą żadne zmiany.

Kobieta-szpieg. Jeszcze dnia 9 bm. aresztowano w Krakowie kobietę, która przybyła do Krakowa pociągiem osobowym od Szczakowej. Zachowanie się jej zwróciło uwagę policji, która ją wezwała do wylegitymowania się. Przesłuchana podała, że nazywa się Florentyna Siemiątkowska, liczy lat 22, pochodzi z Warszawy. Ponieważ dalsze jej zeznania były sprzeczne, zatrzymano ją w aresztach.

Przy rewizji znaleziono podobno dowody, że Siemiątkowska przyjechała do Krakowa w celach szpiegowskich. Miano znaleźć przy niej adresy oraz dokumenty, wykazujące, że komunikowała się z wyższym oficerem rosyjskim w Warszawie. Siemiątkowska należy podobno do agentek ochraniających, które jeżdżą kolejami na pogranicznych, przewożą raporty i instrukcje dawane szpiegom oraz przesyłają sprawozdania szpiegowskie do Warszawy ochraniać. Część tych agentek zajmuje się rewizją przejeżdżających na granicy Siemiątkowską odstawiono do sądu karnego.

Targ owocowy. Jabłka i gruszki przysłane przez 30 tu hodowców w łącznej sumie 30 000 kg. już to jako wzory, już to jako owoc bezpośrednio do sprzedania, dają możliwość zaopatrzenia naszych spiżarni na zimę w doborowy, a tani owoc, pomijając przytem obcą produkcję. — Organizującym ten targ, nie chodziło o to, aby zgromadzić wszelkiego rodzaju egzotyczne odmiany nie nadające się do naszej hodowli, lecz raczej dać obraz istotnej produkcji nadającej się do handlu, przeto odbiorcy znajdą towar dla siebie odpowiedni w znacznych ilościach.

Wygrane loteryi wystawy architektury wydawane będą od dnia 21 października br. codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w biurze Krakowskiego Zakładu witraży Alea Zygmunta Krasińskiego 23 (dawnej ul. Swoboda 2) w godzinach od 10 i od 3 do 5.

Rosyjskie sztuczki ekstradycyjne. Traktat międzynarodowy z Austrią o wydawanie przestępców daje Rosji sposobność częstą do maltretowania władz austriackich. Ulubioną fintą czynowników rosyjskich jest powtarzanie już odrzuconego wniosku ekstradycyjnego przy różnych sposobnościach.

I tak za napad w Kieleckim w nocy z 6 na 7 czerwca 1905 r. w Samsonowie na monopolie i za zabranie w gminie tej blankietów paszportowych żądała Rosja jeszcze przed 3 laty wydania Jana Stępienia. Stępień wykazał, że napad ten był zorganizowany przez frakcję rewolucyjną P. P. S., wskutek czego sąd uznał ten czyn za polityczny i odmówił ekstradycji.

O ten sam czyn w r. 1911 zażądała Rosja wydania Józefa Grzybowskiiego; oczywiście, iż po przeprowadzeniu dowodów identyczności tej sprawy ze sprawą Stępienia, nastąpiła ze strony sądu krakowskiego odmowa wydania.

Cierpliwi łapacze rosyjscy zażądali obecnie wydania za tę samą sprawę Stanisława Salwy. Obrońca Salwy dr Heski, który poprzednio zastępował Grzybowskiiego, wykazał, że to jest tylko „próbowanie szczęścia“ odnośnie do sprawy już

Stefan Grudziński i Tadeusz Berger
Kraków, ul. Szewska 22/n., tel. 305.

Pathéfony

z tubami i bez tub. Grają bez zmian igły, szafirem. Nie niszczą płyt. Są najdoskonalszymi instrumentami reprodukującymi dźwięki narzędzi muzycznych i gardła ludzkiego. □ Olbrzymi repertuar. □ Cenniki i katalogi darmz.

Nowość! Dictodisc

systemu Braci Pathé, mechaniczny sekretarz. Do dyktowania korespondencji na płytach! Oszczędność czasu i pracy w wielkich biurach. Szczegóły odwrotnie. Płyty zużyte obtaczamy bezpłatnie.

przesądzonej; po przeglądnięciu dowodów w sprawie Stępienia i Grzybowskiego poprzednio przedłożonych, nastąpiła odmowa ekstradycji Salwy.

Dla „Macierzy śląskiej“. Jutro, w niedzielę, o ile dopisze pogoda, miasto nasze złoży bratnią pomoc Śląskowi. Przy stolikach zasiądą ofiarne panie, a publiczność z pewnością rzuci chętnie grosz dla „Macierzy śląskiej“.

Aresztowanie rosyjskiego szpiega-prowokatora. W ostatnich dniach zjawiał się w Krakowie pewien młody człowiek, były urzędnik rosyjski, który zaoferował usługi szpiegowskie na rzecz tutejszych władz wojskowych. Policji wydał się on jednak podejrzanym, więc poczęła go śledzić i wpadła na ślady jego potajemnych porozumiewań się z władzami rosyjskimi, zwłaszcza na ślady korespondencji nocą wysyłanych. Wykazało się, że indywiduum to chciało oszukać tutejsze władze i porozumiewało się z ochroną i rosyjskimi władzami wojskowymi.

Masya jego miała być bardzo poważną, odnoszącą się do Galicji w sprawach politycznych i wojskowych, a co najważniejsza, wyszło na jaw jego zadanie prowokatorskie.

Policja dotychczas zebrała podobno bardzo poważne fakta, które w najbliższych dniach dojdą do wiadomości publicznej. Policja znalazła przy nim ważne materyały i aresztowała go w dwa dni po jego zjawieniu się w Krakowie.

Z teatru miejskiego. W niedzielnym przedstawieniu „Bębna“, krotoczwili p. Vebera rolę Koltety obejmie p. Zofia Braunówna. Dyrekcja pozyskała dla sceny krakowskiej artystkę teatru lwowskiego p. Annę Zielińską, która po raz pierwszy wystąpi na scenie krakowskiej w roli Lizbety Rakuskiej, żony Zygmunta Augusta w „Królewskim Jedynaku“, Lucyana Rydla. Próba czytania z „Jedynaka“, stanowiącego pierwszą część trylogii odbyła się we czwartek 17 bm. Pierwsza próba sytuacyjna odbyła się w piątek dnia 18 bm.

W Czytelni dla kobiet odbędzie się we wtorek 22 b. m. między godz. 6 a 8 pogadanka Wł. Studnickiego: „Polska wobec wojny austriacko-rosyjskiej“; w poniedziałek 28 b. m. pogadanka (ilustrowana muzyką) prof. Czerbaka: „Gimnastyka rytmiczna Daleroze'a“.

Walne zgromadzenie Towarzystwa budowy Domu Robotniczego w Krakowie odbędzie się we wtorek 22 b. m. o godz. 8 wieczorem w lokalu miejskiej Kasy chorych, przy ul. Dunajewskiego 5.

W Czytelni Towarzystwa (ul. Marka 18) odbędzie się w niedzielę 20 b. m. o godz. 8 wieczorem zebranie towarzyskie.

Śmierć obłąkanego. Wczoraj wieczorem rzucił się z drugiego piętra domu przy ul. Starowiślniej 49 24 letni Juda Taffet i upadł na chodnik, uderzając głową o kamienie. Doznał złamania czaszki i krwotoku mózgowego. Pogotowie nie zdołało go przyprowadzić do przytomności i odwiozło do szpitala Łazarza, gdzie wkrótce zmarł. Jak słyhać, zmarły był chory umysłowo.

Aresztowano wczoraj człowieka, podającego się za Szandra Kapelusza, którym okazał się niejaki Sołtys. Okradł on przed kilku dniami na dworcu w Nowym Sączu emigrantów z Królestwa na 2000 K.

Ściganego listami gończymi z Warszawy Henryka Heisberga aresztowano. Jest on obwiniony o wyłudzenie kaucji na grę giełdową.

Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza (ul. Szewska 16, I. p.).

Czytelnia czasopism otwarta codziennie od godz. 11—1 w południe i od 4—9 wieczorem. Biblioteka otwarta od godz. 12—1 w południe i 5—9 wieczorem. Biuro otwarte w dni powszednie od 5—7 wieczorem.

W stowarzyszeniu młodocianych robotnic (ul. Sebastjana 5) urzędują Uniwersytet ludowy w niedzielę 20 b. m. o godz. 8 wieczorem wykład p. Juliusza Holzbergera.

Repertuar teatru miejskiego.

Sobota: „Bęben“ (La Gamine), komedia w 4 aktach Piotra Webera i Henryka Gortfe.

Niedziela po południu: „Kobieta, gra i wino“ (ceny zniesione do połowy).

Niedziela wieczór: „Bęben“.

Poniedziałek: „Peer Gynt“.

Wtorek: „Bęben“.

Środa: „Rosmersholm“ (popularne).

Czwartek: „Bęben“.

Piątek: Teatr zamknięty.

Sobota: „Zygmunt August“, trylogia. Część I. „Królewski Jedynak“ napisał Lucyan Rydel. (Ceny o 25% podwyższone).

Niedziela po południu: „Trzeba umrzeć, aby żyć“. (Ceny popołudniowe).

Niedziela wieczór: „Zygmunt August“. (Ceny o 25% podwyższone).

Od poniedziałku 28 b. m. do czwartku 31 b. m.: „Zygmunt August“. (Ceny o 25% podwyższone).

Zapasy w teatrze „Nowości“. Wczorajsze walki dały następujący rezultat: Lasartess zwyciężył Wenera Goldbacha, Jarosiński pokonał Van der Berga, walka między Cyganiewiczem a Li hung Po pozostała nierozstrzygnięta. Dziś walczą Wildman z Cyganiewiczem, Jarosiński z Wenera Goldbachem i Li chung Po z Van der Berga. W niedzielę po południu walczą Jarosiński z Derma, Lohnmeier z Van der Berga a Li hung-Po będzie walczył z Goldbachem-Wernerem amerykańską metodą. W niedzielę wieczór walczą aż do rozstrzygnięcia Jarosiński z Li Hung-Po, Lasartess z Van der Bergem, a Cyganiewicz wyzwiał do walki amerykańskiej Goldbacha-Wenera, Lohnmaiera i Van der Berga i zobowiązał się rzucić ich razem w 20 minutach.

Nowiny lwowskie.

Konflikata „Kolejarza“. Prokuratura lwowska skonfiskowała ostatni numer „Kolejarza“ z 15 bm. za artykuł omawiający znany ukaz mobilizacyjny na wypadek biernego oporu kolejarzy. Skonfiskowano cały artykuł wraz z tytułem, ale nie na długo, bo w następnym numerze pojawi się w formie interpelacji. Za dwa tygodnie artykuł ten nie będzie już groźnym dla całości państwa.

Proces o szpiegostwo. W piątek zakończył się proces przeciw szpieg Stecyszyna. Po przesłuchaniu kilku jeszcze świadków, między innymi komisarza policji p. Karabanowskiego z Brodów, który tam śledził działalność wyśanników Stecyszyna, przemawiał znawca wojskowy rez. nadpor. Frydman, który twierdził, że działalność oskarżonych była szpiegowską. Przemawiali następnie prokurator i obrońcy a po godzinnej naradzie ogłosił trybunał wyrok, skazujący Kucharzewską na 2 lata a Pakulę na 3 lata ciężkiego więzienia. Oboje po odsiedzeniu kary mają być wydeleni z granic Austrii. Teodora Charczuka skazano na 1 1/2 roku więzienia, Teodora Sydora na 4 miesiące, Włodzimierza Wierzbickiego na 15 miesięcy, a Irenę Stecyszynową, matkę kierownika całej szajki, na 6 miesięcy więzienia. Wszystkim skazanym policzono w myśl ustawy areszt śledczy, trwający około 10 miesięcy. Stecyszynową wypuszczono więc odrazu na wolność. Uwolniono od winy i kary Stefana Kutę i ślusarza Zygmunta Dreckiego. Co do tego ostatniego podniósł trybunał w motywach wyroku, że jedyną obciążającą go okolicznością było danie przytułku Pakule, którego znał z Królestwa, a o którego działalności szpiegowskiej nie wiedział. Włodzimierz Łesiuk został też uwolniony, gdyż trybunał nie nabrał przekonania o jego winie. Co do uwolnienia Łesiuka wniósł prokurator zażalenie nieważności, na wniosek obrońcy trybunał uchwalił wypuścić Łesiuka na wolną stopę.

Zakażeniu krwi uległ prof. dr Kadyi przy balsamowaniu zwłok hr. Stanisława Badeniego.

Wypadek z bronią. Praktykant maszynowy Julian Łomaga, mając w kieszeni nabity pistolet, sięgnął do kieszeni i pociągnął niechcąc kurek. Kula przebiła mu lewą rękę.

Pożar w sklepie. W sklepie z kapelusami Maksa Goldstaba przy ulicy Krakowskiej 30 wybuchł pożar wskutek nieostrożnego obchodzenia się żony kupca z płonącą świecą; zajęły się natychmiast kartonowe pudełka. Straż pożarna pożar ugasiła.

Wypadek tramwajowy. Na wóz Tomasza Hajduczka, wyjeżdżający z ul. Chodkiewicza najechał w całym pędzie wóz tramwajowy linii „UL“ i Hajduczka ciężko poranił, a zabił konia.

Przebite bagnetem. Na jadącego dorożką murarza Wojciecha Krzyształowicza napadł żołnierz 11 pp. W. Książka wraz z kilku kolegami i przebił go bagnetem. Książkę, który był pijany aresztowano i odstawiono na strażnicę wojskową.

Z kraju.

Uniwersytet ludowy urządza w niedzielę 20 b. m. następujące wykłady na prowincyi:

w Chrzanowie w sali Rady miejskiej: p. Kazimierz Czapiński: „O Peer Gyntie“;

w Tarnowie: dr Bolesław Drobner: „O społecznym znaczeniu chemii“.

B. BABRYELSKA. Kraków, kupuje, sprzedaje i najmuje — fortepiany, pianina, harmonie i pisnole — krajowe i zagraniczne, nowe i przegrane — za gotówkę i na spłaty — bez zaliczki.

Drożynę mięsa można łatwiej znosić, jeżeli go spodni do sporządzenia zup, sosów, jarzyn używa rosolu z Maggiego kostek po 5 h. Jak wiadomo, są Maggiego kostki sporządzone z najlepszego ekstraktu z mięsa i zawierają wszystkie dodatki, wchodzące w skład naturalnego, pożywnego rosolu.

Zapobiega się. Lekki kaszel, głos zachrypnięty, zaflegmienie, darcie w gardle mogą przez zaniebanie spowodować ciężkie cierpienia. Należy więc temu zapobiedz przez użycie tak przyjemnego środka, jakim jest Thymomel Scillae z apteki B. Fragnera. Flaszki po K 220 do nabycia we wszystkich prawie aptekach, należy jednak baczną zwracać uwagę na nazwę preparatu i wytwórcy.

Często zachodzi potrzeba użycia przy zranieniach środka opatrunkowego. Bardzo dobrym do tego środkiem ze względu na swoje działanie antyseptyczne, chłodzące i usmierzające bóle, zapobiegającym zapaleniu i przyspieszającym zabliznienie jest znana w całym państwie Praska maść domowa z apteki B. Fragnera, c. k. dostawcy dworu w Pradze. Ponieważ maść ta może przez lata całe być przechowywana, nie ulegając zepsuciu i nie tracąc na dobroci, powinna znajdować się w zapasie w każdym gospodarstwie domowym.

Z sali sądowej.

O katastrofę w Trzebinii.

Kraków, 19 października.

Na wczorajszej rozprawie po przesłuchaniu oskarżonych przystąpił trybunał do słuchania świadków. Wczoraj zeznawało ich 9, dziś dwóch. Zeznania ich obracały się około samego faktu zderzenia, zaś o przyczynach jako niefachowcy nie mogli nic podać.

Dziś rzeczoznawcy wygłosili swe exposé, które obracało się około wyjaśnień, jak należy ustawić zwrotnice, wykonywać przesuwanie, hamować maszynę i t. d. Następnie lekarze prof. Horoszkiewicz i dr Łobaczewski opisywali rany odniesione przez poszkodowanych. Rzeczoznawcy techniczni na zadawane im przez przewodniczącego pytania wykazywali z instrukcją kolejową w ręku winę każdego z obwinionych z osobna. Co do Witkowskiego twierdził rzeczoznawca, że główna jego wina polegała na tym, że zostawił maszynę do przesuwania, która spowodowała katastrofę, na miejscu przeznaczonym dla ruchu pociągów.

Dalsza wina spada na maszynistę Michalika, który po oddaleniu się Witkowskiego, jako najstarszy rangą, miał obowiązek uważać na dotrzymanie przepisów. Z przepisów tych (nawiasem mówiąc, wyłącznie w języku niemieckim) ma maszynista uważać równocześnie na sygnały i na zwrotnice. Przepisów tych — jak zauważył rzeczoznawca — nie można brać dosłownie, ale za kiepski wynik spada kara.

Wyrok zapadnie po południu.

TELEGRAMY

z dnia 19 października.

Reforma regulaminu Izby posłów.

Wiedeń. Komisja regulaminowa ukończyła na wczorajszym posiedzeniu dyskusję szczegółową nad regulaminem do § 45 włącznie. Następne posiedzenie we środę dnia 23 b. m. Wobec doniesień dzienników, jakoby komisja w sprawie pauszalowania dyet poselskich uchwałę powzięła, skonstatował przewodniczący komisji poseł dr German, że komisja tą kwestyą się wogóle nie zajmowała, ponieważ obecnie toczą się obrady nad regulaminem autonomicznym, podczas gdy sprawa dyet należy do ustawy o regulaminie.

Fabryka wyrobów masarskich w Krakowie, ul. Lubomirskiego 39 poleca wszelkie towary w zakres masarstwa wchodzące pierwszej jakości a skład fabryczny i sprzedaż **ul. Wiślna L. 6** po cenach bardzo przystępnych.
pod firmą: **Bracia Przyjemscy** Codziennie świeża gorąca kleibasa o każdej porze — funt — 98 halerzy.

DRUKARNIA LUDOWA Wykonuje dzieła, gazety, zaproszenia, afisze i t. p. szybko, gustownie, starannie i po możliwie przystępnych cenach.
KRAKÓW, UL. FILIPA 11. - TEL. NR. 1310.

Z DNIA.

Hruszka, a Załóg.

Przed sądem krakowskim toczyła się rozprawa przeciwko kilku członkom sekty spirytystów.

Największa uwaga koncentrowała się na osobie oskarżonego Hruszki.

Hruszka nim został górnikiem, pracującym w ciemnych podziemiach — widywał jasność słoneczną na Jasnej Górze: był służącym klasztornym.

Pamiętnym jest czytelnikom inny służący z tegoż klasztoru — Załóg.

Widok zgromadzenia zakonnego, w którym rej wiodły takie figury, jak Macoch i jego kompani, podzielał na Załoga w ten sposób, iż wciągnął się on we wszystkie zbrodnicze kombinacje, które dokoła siebie dostrzegał: jeżeli miał przedtem jakieś skrupuły sumienia — to je za przykładem z góry zatracił.

Odmienne zareagował na to życie Hruszka: rozczarowanie, które go ogarnęło, gdy z bliska ujrzał, jaką jest atmosfera paulińskiej „pustelni” przy największym sanktuarium katolickiej Polski — pchnęło go do sekcjarstwa.

W jednym ze swych opowiadań Boccaccio opisuje nawrócenie się na katolicyzm żyda, który zbliższy poznał ówczesne życie duchowieństwa katolickiego w Rzymie. Rozumowanie zaś neofity było takie: dobrą musi być ta religia, skoro nawet przy takim duchowieństwie istnieć może...

Ale nie wszyscy na takie rozumowanie wpadają, jak ów żyd Boccaccia i stąd mógł „macochizm” zrodzić dwa typy tak rozbieżne, jak Załoga, który, zatraciwszy sumienie, dojrzał do kryminału i Hruszki, który w spirytystycznych dziwactwach szuka dla swego ducha nowej ostoji.

Finanse T. S. L.

Od zarządu T. S. L. otrzymujemy następujący komunikat:

Ponieważ jest rzeczą ważną, aby obecna akcja społeczeństwa, zmierzająca do zupełnej sanacji finansów T. S. L. prowadzoną była intensywnie i liczyła się z faktycznym stanem rzeczy, przeto pożądanym jest poznać choćby w ogólnych zarysach budżet zarządu głównego T. S. L. aż do końca grudnia 1913 roku. Jeżeli bowiem sanacja obecna ma mieć trwałe skutki, w takim razie musi społeczeństwo wiedzieć, do jakich granic ma być posunięta jego ofiarność.

Wydatki zarządu głównego T. S. L. do końca grudnia 1913 r.:

1. Utrzymanie szkół średnich i ludowych na kresach zachodnich	600.000 K — h
2. Zasiłki szkolne dla gmin w Galicyi wschodniej	446.800 K — h
3. Koszta organizacyjne i na pracę oświatową poza szkolną	100.000 K — h
4. Najpilniejsze budowy szkół zachodnich	471.219 K 70 h
5. Długi dotychczasowe	569.215 K 30 h
Razem	2.187.235 K — h

Dochody zarządu głównego T. S. L. do końca grudnia 1913 r.:

1. Subwencje dotychczasowe	187.235 K — h
2. Dar grunwaldzki (dalsze wpływy	350.000 K — h
3. Dar narodowy 3 Maja	70.000 K — h
4. 25% wkładów członków	7.500 K — h
Razem	614.735 K — h

Jeżeli więc porównamy dochody z wydatkami, to okaże się brak pokrycia na kwotę 1.572.500 K.

Tę kwotę musi społeczeństwo złożyć zarządowi głównemu T. S. L., jeżeli ma się uniknąć groźnych następstw obecnego 1½-milionowego deficytu T. S. L. Gdyby wszyscy Polacy zrozumieli konieczność stałych ofiar na T. S. L., toby małe składkami można było uzyskać ogromne sumy. Ponieważ w Galicyi jest 4,603 466 Polaków, przeto w celu złożenia kwoty koron

1.572.500, musiałby każdy Polak złożyć tylko 35 h na cały rok. Gdyby zaś przypuścić, że tylko czwarta część Polaków poczuje się do tego obowiązku narodowego, w takim razie przypadłaby na każdego Polaka rocznie kwota 1 K 40 h, jako podatek narodowy na T. S. L. Obecnie więc zarząd główny zwaca się z gorącą prośbą do wszystkich Polaków, którym sprawa oświaty narodowej leży na sercu, aby sami z własnej inicjatywy, nie czekając na osobiste wezwanie ze strony Towarzystwa szkoły ludowej, przesłali do zarządu głównego T. S. L. w Krakowie, ul. Floryańska 15, przekazem choćby tylko kwotę 1 K 40 h. Obecnie wskutek 1½-milionowego deficytu T. S. L. gmach Towarzystwa szkoły ludowej może runąć, a więc dla uniknięcia tej katastrofy narodowej prosimy, by wszystkie ofiary patriotycznego społeczeństwa skierowano jedynie na zarząd główny T. S. L.

Zdrowe, silne ząbki wykluwają się łatwo!

Przez regularne użycie lekko strawnej, pożywnej Emulsji Scotta dzieci rozwijają się zwłaszcza w wieku niemowlęcym. Przedewszystkiem widoczne jest skuteczne działanie tego znanego środka podczas ząbkowania. Emulsja Scotta zawiera bowiem także sole wapienne, wpływające dodatnio na rozwój zdrowych, silnych ząbków. Niemowlęta są przez cały czas wesołe i ząbkowanie przechodzi u nich bez żadnych dolegliwości.

Emulsję Scotta można zażywać w każdej porze roku i działanie jej jest zawsze jednako skuteczne, musi to jednak być prawdziwa Emulsja Scotta, a nie żadne naśladownictwo.

Cena oryginalnej flaszki 2 K 50 h. Do nabycia we wszystkich aptekach. Po przesłaniu 50 h w markach pocztowych do Scott & Bowne, G. m. b. H. Wien VII, z powołaniem się na niniejszy dziennik, przesyła się jednorazowo próbkę dla skosztowania przez jedną z aptek.

Monopol naftowy w Niemczech.

Rząd niemiecki zapowiada, że w najbliższej sesji parlamentu wnieśli projekt zaprowadzenia monopolu naftowego. Monopol pomysły jest w ten sposób, że państwo odda utworzyć się mającemu towarzystwu akcyjnemu sprzedaż hurtową nafty, podczas gdy produkcja w rafineriach i handel detaliczny mają jak dotąd pozostać w rękach prywatnych. — Towarzystwo akcyjne będzie miało kapitał 60 do 80 milionów marek; wykupi ono w drodze dobrowolnych umów, albo w drodze wywłaszczenia dotychczasowe urzędnictwa towarzystw prywatnych, a państwo będzie miało udział w zysku przewyższającym normalne oprocentowanie kapitału akcyjnego. To ograniczenie zysków ma zapobiec możliwości dowolnego podnoszenia cen, gdyż utworzyć się mające towarzystwo akcyjne z powodu właśnie ograniczenia jego zysków na rzecz państwa nie będzie miało interesu w wyzyskiwaniu konsumentów.

Ta akcja rządu niemieckiego obliczoną jest w pierwszej linii przeciw amerykańskiemu trustowi naftowemu (Standard Oil Company), który bezpośrednio i pośrednio (przez założenie nominalnie samoistnych towarzystw niemieckich) opanował w trzech czwartych częściach niemiecki rynek naftowy, rugując potęgą swych kapitałów konkurencyjne towarzystwa sprowadzających naftę z Galicyi, Rumunii i Kaukazu i biorąc pod swą władzę pośredników w hurtownej i detalicznej sprzedaży nafty. Standard Oil powołał w Niemczech do życia 4 towarzystwa akcyjne z główną siedzibą w Hamburgu i przy pomocy ich zagarnął w swe ręce handel i wyparł prawie zupełnie konkurencyjne. Standard Oil wprowadził do Niemiec swe praktyki amerykańskie, polegające na tem, żeby nie cofać się przed sprzedażą ze stratą, aby tylko zrujnować słabszych finansowo konkurentów; z chwilą, gdy cel ten osiągnął, podnosił znowu ceny w górę. Różnica w tych cenach dochodziła nieraz do 10

fenigów na litrze, a ponieważ Niemcy konsumują rocznie miliard litrów nafty, różnica w cenach dochodziła nieraz do 10 milionów marek rocznie.

Aby uchronić konsumentów od tego wyzysku, ma właśnie służyć zamierzony monopol. Towarzystwo akcyjne będzie nabywało gotowy produkt z Galicyi (towarzystwo Olex), z Rumunii (Steanu Romana), z Kaukazu (towarzystwo Nobla i Rotszylda); produkt ten będzie sprzedawało hurtownikom, a ci według własnej potrzeby handlowej oddadzą sprzedaż detalistom. — Projekt nie zamierza wykluczyć nafty amerykańskiej z Niemiec, ale zamierza do odebrania jej dotychczasowego monopolu handlowego, a środkiem do tego celu jest uniemożliwienie osiągnięcia nadmiernych zysków.

Charakterystycznym jest postanowienie projektu, wedle którego udział państwa w zyskach z monopolu nie będzie wpływał do ogólnych przychodów państwowych, ale z góry przeznaczony jest na wydatki w dziedzinie społecznej, co rozumieć należy w ten sposób, że rząd w myśl kilkukrotnych zapowiedzi zamierza tymi środkami uzupełnić świadczenia z ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Czy projekt rządu w tej formie zostanie przez parlament przyjęty, nie jest jeszcze pewne; w każdym razie krok rządu wynika z uchwały parlamentu, który w ubiegłym roku wypowiedział się za monopolem naftowym.

Rada miasta Podgórze

odbyła we czwartek posiedzenie dla uchwalenia spraw niezalatwionych na poprzednim posiedzeniu Rady zdekompletowanem przez godną spółkę Gadomski-Przybylski-Schenker.

Jako pierwszy punkt omawiano wniosek nagły tow. dra Bobrowskiego, wzywający burmistrza, jako posła sejmowego, aby domagał się znacznego powiększenia ilości mandatów miejskich, rzeczywistego zastępstwa dla klasy robotniczej i aby zwalczał nadmierne żądania obszarników, pluralne głosowanie, petryfikację ustawy.

Wnioskodawca obszernie uzasadnił żądanie zawarte w wniosku, zaznaczając, że klasa robotnicza trwa przy żądaniu powszechnego i równego prawa wyborczego, a obecną reformę, utrzymującą zastępstwo kuryalne, uważać będzie za etap na drodze do osiągnięcia swego postulatu, o ile ta reforma da robotnikom rzeczywiste zastępstwo. W dyskusji przemawiali pp. Górski, Gadomski, Przybylski, Maryewski, dr Oberlaender i dyr. Rolle; wniosek po dyskusji jednogłośnie przyjęty.

Następnie dokonała Rada wyboru komisji budżetowej, powołując do niej tych samych radnych, co w roku ubiegłym, wśród nich tow. dr Bobrowskiego.

Dalsza dyskusja toczyła się nad sprawozdaniem komisji nadzorczej za rok 1911. Dr Oberlaender zgłosił wniosek — identyczny

Feliksa Stattera zostało przeniesione z ul. św. Marka na ul. **Floryańską 55, l. p.**
Biuro ogłoszeń i wszelkiej reklamy

z wnioskiem dra Bobrowskiego, postawionym na poprzednim posiedzeniu Rady — wzywający komisję badającą warunki przyłączenia Podgórze do Krakowa, aby ukończyła swą pracę jak najrychlej i przysłała na Radę ze sprawozdaniem. W dyskusji ujawnił znów dr Emilewicz swój system zaczepek osobistych i niskich insynuacji, dających dokładny obraz jego wartości moralnej. Odprawa, jaką otrzymał od radnego Rollego i tow. dra Bobrowskiego, może skłonić go do milczenia i niewychodzenia na słońce z masłem na głowie.

Po końcowym przemówieniu dra Oberlaendera wniosek jego i tow. Bobrowskiego uchwalono.

Na koniec uchwaliła Rada pożyczkę z funduszu zakładowego na rozszerzenie elektrowni i przyjęło do wiadomości sprawozdanie z funduszu drogowego.

Humorystycznym epizodem na tem posiedzeniu było „przemówienie“ p. Miksteina, dyr. szkoły ludowej, znanego z procesu z tow. Rusinkiem. „Pan dyrektor“ jako jeden z 6 radnych, którzy zdekompletowali poprzednią Radę, odczytał wypracowanie szkolne, mające usprawiedliwić wyjście za drzwi. Ciekawem byłoby się dowiedzieć, kto p. dyrektorowi „mowę“ napisał.

R. Gądomski, jako drugi z tej szóstki, głosował tym razem za wnioskiem — zapewne pod wpływem lektury „Naprzodu“. Prof. Przybylski oświadczył, iż będzie głosował za przyłączeniem Podgórze, o ile się przekona o korzyściach dla miasta mających stąd wyniknąć.

Głosy publiczności.

Perska narzutka Karamanie lub Djidjim jest nader praktyczna nie tylko do pokojów męskich reprezentacyjnych, lecz także do pokojów kawalerskich. Portyery i serwety Karamanie nie cierpią ani pod wpływem kurzu ani pod wpływem słońca. Dlatego to są imitacje prawdziwych Karamanie, wyrabiane w fabryce c. i k. dostawy nadwornej i kameralnej w Zdirec, tak lubiane i można otrzymać portyery Karamanie i Djidjim do drzwi, wielkości 180×300 cm. po K 31 — wielkości 180×220 cm. po K 21 75, dwuskrzydłowe do okien wielkości 80×380 cm. po K 15 50 za skrzydło, serwety wielkości 180×180 cm. po K 16 50, narzutki na otomany wielkości 300×300 cm. po K 31 — Na składzie są także i wąskie skrzydła z draperyami. Firma S. Schein w Wiedniu I Bauernmarkt 10, 12 i 14 wysyła za powołaniem się na nasze pismo przesyłki do wyboru i najnowszy katalog. Dobry towar jest w używaniu o wiele tańszy, jak tani a lichy — który nie wytrzyma dłuższego używania. Nabywać można te towary we filii lwowskiej tej firmy przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Ze stowarzyszeń i zgromadzeń.

Ogłoszenia o zgromadzeniach i zebraniach można umieszczać tylko za opłatą 40 halerczy od jednorazowego ogłoszenia. Zapowiedzi balów, zabaw i przedstawień kosztują 1 koronę za jednorazowe ogłoszenie.

* **Zgromadzenie partyjne w Krakowie** odbędzie się w niedzielę 20 b. m. o godz. 10 rano w lokalu Związku stow. rob. (ul. Filipa 2). Wstęp mają tylko towarzysze i towarzyszkę opłacający podatek partyjny.

* **Zabawa kolejarzy krakowskich.** Staraniem komitetu zabawowego miejscowej Grupy kolejarzy w Krakowie odbędzie się w sobotę 19 października w lokalu Grupy miejscowej (ul. Zacisze 12) zabawa towarzyska „winobranie“ z bardzo urozmaiconym programem. Ceny wstępu wraz z garderobą: dla panów 1 K, dla pań 70 h. Początek o godzinie 8 wieczorem. Strój spacerowy, kostymany mile widziane. Wstęp tylko za okazaniem zaproszenia. Bilety do nabycia w lokalu Grupy miejscowej (ul. Zacisze 12).

* **Zabawa taneczna krawców krakowskich** odbędzie się w sobotę 19 b. m. w salach Związku stow. rob. (Filipa 2, II. p.). Wstęp dozwolony tylko do godz. 11. Strój spacerowy. Wstęgi kotylionowe

wykluczone. Na pokrycie kosztów zabawy złożą uczestnicy po 70 h.

* **W stow. „Postęp“ w Krakowie** odbędą się następujące odczyty:

w sobotę 26 października o godz. 3 po południu: poseł Ignacy Daszyński: „Z historii parlamentaryzmu w Austrii“;

w sobotę 2 listopada o godz. 3 po południu: dr Witold Jodko: „Sytuacja bałkańska a interesy proletariatu“;

w sobotę 9 i 16 listopada o godz. 3 po południu: Emil Haecker: „Historia socjalizmu w Galicji“.

* **Stowarzyszenie „Wzajemna Pomoc emigrantów Polaków z zaboru rosyjskiego w Krakowie“** urządza w niedzielę 20 b. m. w lokalu stowarzyszenia kolejarzy (Zacisze 12) zabawę dla swoich członków i ich rodzin. Dla dzieci od godz. 5 po południu do 7 1/2 wieczorem, dla dorosłych od godz. 8 do 12 w nocy. Program zabawy dla dzieci: opowiadanie z obrazami świetlnymi, śpiew i deklamacja dzieci, tańce, gry, kosz szczęścia. Zabawę dla dzieci urządza się przy współudziale Uniwersytetu im. Ad. Mickiewicza. Program zabawy dla dorosłych: tańce, poczta, confetti, niespodzianki.

* **Związek pracowników biurowych w Krakowie** urządza w sobotę 19 b. m. wieczorek inauguracyjny o godzinie 8 wieczór we własnym lokalu przy ul. Mikołajskiej L. 3, I. p., na którego program składają się produkcje wokalne i muzyczne z udziałem zaszczytnie znanych artystów. Wstęp 60 h, dla członków 40 h.

Równocześnie zawiadamiamy, iż rozpoczynamy kursa stenografii polskiej i niemieckiej, korespondencji i pisania na maszynie. Ze względu na ograniczoną ilość osób pożądaną wczesne zgłoszenia.

Dyżury co do pośrednictwa pracy odbywają się codziennie od godziny 7—9 wieczór z wyjątkiem niedziel i świąt, w godzinach tych udziela się również wszelkiej informacji dotyczących Związku.

* **Scena robotnicza w Podgórzu** urządza w niedzielę 20 b. m. w sali Domu Robotniczego (plac Serkowskiiego 11, wieczór humoru z łaskawym współudziałem Ludwika Stefańskiego, znanego humorysty, na którym odegrana zostanie komedia nader wesoła w 2 aktach p. t. „O człowieku, który redagował gazetę rolniczą“. Początek o godz. 7 1/2 wieczorem. Wstęp wraz z garderobą 70 h. Po przedstawieniu zabawa taneczna.

* **Chór Robotniczy w Podgórzu** odbywa próby śpiewu każdego tygodnia we środy i piątki wieczór od godz. 7—8 dla chóru kobiecego, zaś od godz. 8—9 1/2 dla chóru męskiego.

Wpisy do chóru kobiecego lub męskiego przyjmuje się chętnie w godzinach prób śpiewu w Domu Robotniczym (plac Serkowskiiego 11).

* **Zarząd Związku stow. rob. w Krakowie** zawiadamia, że komplety odbywać się będą co niedzielę jak co roku o godz. 3 po południu w lokalu Związku (Filipa 2).

* **Biała.** Staraniem komitetu oświatowego robotniczego odbędzie się dnia 20 października o godz. 3 po południu w sali pod Czarnym Orłem w Białej **koncert ludowy.** Program: Chór Robotniczy, Orkiestra pod kierownictwem p. Reinisch, Słowo wstępne poseł Ignacy Daszyński, Solo prof. Ludwiga, Solo panna Hendrichówna, Adwentowicz Deklamacja, Prof. Ludwiga i p. Hendrichówna Duet, F. Simanoel II część koncertu kontrabasowego, Dworzak Orkiestra, Uwertura.

* **Wiedeń.** Stowarzyszenie polskich robotników „Siła“ zaprasza swych członków na 20-te roczne walne zgromadzenie, które odbędzie się w niedzielę 20 października o godz. 9 rano w sali p. Schardaxa, V. Margarethenplatz 4 (Terasen-Restauracja).

NADESLANE.

Piece i kuchnie kafflowe krajowe i zagraniczne dostarcza po umiarkowanej cenie **MICHAŁ HALIBEJ, Lwów, ul. Grodecka L. 10.**

Zamlast K 18 tylko K 6-50 zegarek, pierścień, łańcuszek i brelok. Wspaniały fantazyjny zegarek męski z nowego srebra, z dwoma pięknie rytowanymi kopertami, bardzo dobry Anker werk, ładne wykonanie wraz z podwójnym amerykańsk. Elektro-Golden łańcuszkiem z ładnym brelokiem i pierścieniem męskim złotym Double. Za dobry chód 3 lata pisemnej gwarancji. Za pobraniem razem tylko **K 6 50.**
Uhrenhaus Famos, Wiedeń, 321, XVI/2., Lerchenfeldergürtel 5.
Zamiana lub zwrot pieniędzy. Zastępcy wszędzie poszukiwani.

We wszystkich wypadkach epilepsji, które leczyłem epilepticonem apt-ki „Pod łabędziem“ w Frankfurcie n. M., miałem dobry skutek — pisze radca sanitarny Dr med. P. — Szczególnie w bardzo ciężkim wypadku, w którym napady trwały do sześciu godzin i powtarzały się co trzeci lub czwarty dzień, osiągnąłem powyższym środkiem to, że napady od kilku miesięcy ustały. Do nabycia w aptekach. Skład główny u Fort. Gralewskiego w Krakowie 111.

Po powrocie z Zakopanego koncertuje w kawiarni Royal

Juliusz Hoffmann ze swoim artyst. zespołem pod batutą art. skrzypka Sandor Harmaty, który ukończył akademię muzyczną prof. Hubaya w Budapeszcie. Były koncertmistrz filharmonii w Budapeszcie.

Restauracja pod własnym zarządem wydaje znakomite potrawy à la carte oraz obiady z 4 dań po K 2. Znakomite trunki — piwo pilzneńskie.

ZARZĄD.

Dentysta Dr I. SYROP

specjalista w leczeniu i prostowaniu zębów krzywo rosnących i szczęk nieprawidłowych **wrócił,** ordynuje jak dawniej **Kraków, plac WW. Świętych 10.**

Pracownia sukien i kostyumów damskich

T. Jahnównej

Kraków, Rynek gł. 10, II. p.

poleca

wykonanie gustowne na sposób francuski i angielski po cenach przystępnych.

Adwokat

Dr SAMUEL HERSCHTHAL

Lwów, ul. Koftątaja 2, tel. 1556.

KALENDARZE ROBOTNICZE

i wszelkie wydawnictwa partyjne są **we Lwowie do nabycia** w filii administracji „Głosu“, **ulica Sokoła l. 4.**

ważna instytucja po kuje pod korzystnymi warunkami zdolnych **zastępców.** poszenia pod „posada emerytura“, Kraków, poste-restante.

Chłopiec z ukończoną II lub III kl. gimnaz. lub wydział., miejscowy, znajdzie posadę u M. Tafeta następc. Księgarnia i skład instr. muzycznych, ul. Szpitalna L. 8.
3 czeladników kotlarskich poszukuje I. Werber. Zakład kotlarsko miedziany i wyrobów metalowych Kraków, ul. Piekarska 9.
Praktykant poszukuje magazyn nowości S. Silberera w Krakowie, — ul. Grodzka 7.

Po długoletnim pobyciu w Nowym Jorku powróciłam i otworzyłam **PRACOWNIĘ SUKIEN DAMSKICH** oraz **:: KOSTYUMÓW ANGIELSKICH ::** w Krakowie, przy ulicy Floryańskiej l. 16. **Marya z Jurkowskich Sikorowicz.**

NIEBYWAŁE! NIEBYWAŁE!

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. P. T. Publiczność, iż po odbytej praktyce w pierwszorzędnych światowych firmach w Ameryce, ponownie otworzyłem

Pracownię Konfekcyi Damskiej w Krakowie, ulica św. Gertrudy L. 29

i wykonuję kostyum z powierzonych materyałów od koron 30—, z własnych materyałów od koron 60—.

Wykonanie eleganckie i solidne — Wielki wybór materyałów na składzie. Dogodne ulgi w spłatach miesięcznych.

Polecając się łaskawym względem Szan. P. T. Publiczności, pozostaję z szacunkiem

IZAAK FEIWELES.

Wzbogacisz się Pan!

20—30 K dziennie

osiągnie Pan przez zajęcie się moimi patentowanymi nowościami. Wymagany kapitał 2 K.

Nadeślij Pan adres do Export Arnold Weiss, Wien, 63, Postfach

Nauki języków

w szkole „Polyglotta“ plac W. W. Świętych 11 w Krakowie udzielać będą profesorowie Uniwersytetu i inne siły pierwszorzędne w języku wykładowym i przy pomocy innych języków.

Lactol usuwa po dłuższym użyciu piegę. Lactol niszczy wagi. Lactol usuwa wypryski i zaczerwienienia skóry. Lactol usuwa zmarszczki. Lactol jest jednym z tych środków toaletowych francuskich, który w każdym domu znajdować się powinien. Cena pudełka 2 K. Do nabycia w aptekach, drogueryach i składach perfumeryi.

Krom wschodnich piękności znakomity środek na piegę, plamy na twarzy, wszelkie wyrzuty skórne i przyszcze. Wygląda i wydelikacja twarzy do tego stopnia, że nadaje skórze młodość i świeżość. Cena słoika 1 korona. Mydło wschodnich piękności. Mydło to specjalnie przyrządzone do użycia wraz z kremem. Cena 1 korona.

Apteka pod „Złotym Jeleniem“ we Lwowie, Rynek 29. Wysyłka pocztowa codziennie.

! NA RATY !

By szybko wielką ilość łańcuszków i i wspaniałych zegarków sprzedać dostarczam w całości Austro-Węgrych natychmiast za kor. 14 pierwszorzędny prawdziwy srebrny zegarek ramontoar z 3 srebrnymi kopertami ładnie grawerowanymi i 14 karatowy złoty łańcuszek pancerny najnowszego fasonu cechowany za kor. 140. Na najdogodniejszych warunkach tylko kor. 4 miesięcznie. Zegarek i łańcuszek także damski. Wysyłka natychmiastowa wszędzie za pobraniem pierwszej kwoty kor. 14. — R. LECHNER, Dom towarów jubilerskich, Lundenburg Nr. 401.

CUKRY CIASTA HERBATNIKI poleca fabryka herbatników R. Pleczarki, Kraków, Posolska 15

RESZTKI

30 m. za K 14—, różnych dobrych, modnych, letnich i zimowych materyi na suknie, bluzki, fartuchy etc. Resztki są z gwarancją 3—9 mtr. długie i świeże.

Wysyła za pobraniem Julius Kantor, Nachod, Czechy. Próbek resztek nie wysyła się.

Za 4 kor.

skrzynka 2 1/2 kopy Nr. 4. Kwagi ołomunieckich wysyła za zaliczką fabryczny skład serów Braci Rólnickich, Kraków, Wielopole ul. 7/n. — Cenniki na żądanie.

Mój hurtowny i częściowy skład

prawdziwych koralii

został przeniesiony

z ulicy Józefa l. 6

na ulicę Krakowską 14

I. piętro.

Jakób Grossfeld.

Tryumf! Tryumf!

Najidealniejszy proszek do mycia i pielęgnowania włosów blond i ciemnych oddzielnie.

Proszek tryumf wszędzie do nabycia.

Cena 30 hal.

Apteka pod „BIAŁYM ORŁEM“

Kraków, Rynek Główny 45.

Nauka języków

Metodą Ansona lub Berlitz. Co tydzień nowe klasy.

ulica Jagiellońska 9.

TYLKO wprost z fabryki „SUDETIA“ Karniów nr 12 (Śląsk austr.) kupujecie męskie i damskie materye, jakoteż ślaskie towary lniane najlepszego gatunku po najniższych cenach fabrycznych. Wspomniacie sezonowe nowości. Resztki za bezcen. — Żądajcie próbki!

TYLKO wprost z fabryki „SUDETIA“ Karniów nr 12 (Śląsk austr.) kupujecie męskie i damskie materye, jakoteż ślaskie towary lniane najlepszego gatunku po najniższych cenach fabrycznych. Wspomniacie sezonowe nowości. Resztki za bezcen. — Żądajcie próbki!

Zofia Biesiadecka Biuro podróży Oświęcim. Illustration of a woman and a ship.

BILETY OKRĘTOWE — DO — AMERYKI i KANADY. KTO SIĘ CHCE UCHRONIĆ OD ZAWODÓW I STRAT NIECH ŻĄDA POUCZENIA. ZOFIA BIESIADECKA OŚWIECIM.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić Szanowną P. T. Publiczność, że otwartą została Elektro-motor. Fabryka wyrobów masarskich pod firmą T. Kapałka & M. Kusionowicz przy ul. Grzegórzeckiej L. 4

Od 1878! Wszędzie znany, sławny i ulubiony środek domowy Przy większych zamówieniach znacznie zniżona ceny A. THIERRY'EGO BALSAM

Apteczka A. THIERRY'EGO Jedyne prawdziwa centyfoliowa maść zapobiega i usuwa zatrucie krwi. Czyja prawie każdą bolesną operację zbyteczną. Znajduje zastosowanie przy słabych piersiach położnic, wstrzymaniu odpływu pokarmu.

GUMOWE specjalności dla Panów i Pań prawdziwe francuskie dla panów I-szej jakości praw. chron. marka ochronna „KOLONIA“ jako najlepsza dotychczas znana marka.

Jedynie dla reklamy! 1 para eleganckich spodni, najnowszy fason i krój kosztuje tylko 5 kor. 50 h., dwie pary 10 kor. 50 hal.

BIBUŁKI CYGARETOWE BRAUNSTEIN FRÉRES PARYŻ NAJNOWSZE MARKI ZONAVE DORÉ (Złoty druk) ZONAVE VERGÉ Do nabycia we wszystkich większych handlach i w c. k. trafikach Galicyi.

Tanie pierze puch 1 kg. szarego dartego K 2—, lepszego K 240, potłuszczonego prima K 280, białego K 4—, prima puszystego K 6—, najlepszego K 7—, 8— i 960. Puchu szarego K 6— i 7—, białego prima K 10—, pierślawego K 12— od 5 kg. począwszy opłatnie. Gotowa wypchana pościel z gęstego, czerwonego, złotego lub białego ankinu, 1 pierzynę około 180 cm. dług., 120 cm. szer., wraz z 2 poduszkami po głowę około 80 cm. dług. i 60 cm. szer. dostatecznie wypchane nowem, szarem, puszystem i trwałem pierzem K 16—, półpuchem K 20—, puchem K 24—.

POPOW najlepsza HERBATA światowa

Zawiadomienie. Z powodu powiększenia i ulepszeń technicznych w moim Zakładzie dla wyrobu pieczęci kauczukowych i drukarń domowych, jestem w możności wszelkie zamówienia wykonać w ciągu kilku godzin. Dziękując za dotychczasowe względy, polecam się i nadal łaskawej pamięci Szanownej P. T. Publiczności. Z poważaniem ALEKS. FISCHBACH Kraków, Brodzka 50, Tel. 2042/VIII.

KOSTYUMY
 gotowe jesienne i zimowe, angielskie i szwiotowe, elegancko wykończone po cenach przystępnych poleca
PIERWSZA KRAKOWSKA SPÓŁKA KRAWIECKA CH. KOSSER
 KRAKÓW, ul. Grodzka 44, I. p.

o Ameryki i Kanady
Linia KUNARDA
 Lwów, ulica Grodecka L. 99.
 na przewozy okrętami z Tryestu do Nowego Jorku III. klasą Kor. Dzieci niżej lat 12-tu 20% — wraz z podatkiem.
 Uważajcie na Nr. 991
 z Tryestu 29 paździer. 12 listopada
 z Lwowa 28

budziki
 i-szej jakości — z 3 letnią pi semnągwą n. cya. Nr. 3946 w polerowanej niklowej oprawie 18 cm. wysoki kor. 2-90, z w nocy świecąca tarczą koron . . . 3 30.
 Nr. 4566 budzik Baby z stalową kotwicą kor. 3-90 Ten sam nocy świecący koron 4-30. Bez ryzyka! Zamiana dozwolona bez zwrotu pieniędzy, — Wysyłka za pobraniem przez Pierwszą Fabrykę zegarów Hanns Konrad, i k. nadworny dostawca w Prax Nr. 811 (Czechy). Główny katalog z 4000 rycin darmo i oplatnie.

Okazyja!
 Koszule damskie strojne . . . po K 2-
 Szalki jedwabne . . . 7-
 Szalki barchanowe . . . 1-60
 Bluzki kłotowe . . . 2-50
 Bluzki jedwabne . . . 7-
 Sznurówki reformowe . . . 5-
 Zakładki włóczkowe . . . 10-50
 Karty w dobrym gatunku . . . 2-90
 Torebki ręczne modne . . . 1-80
 Torsole półjedwab. . . 3-50
 Pary pończoch czarnych . . . 1-
 Pary skarpetek w różnych kol. . . 1-
 poleca

Karolina Kleinmann
 Kraków, Grodzka 43.

KAWY
 palone
 najlepszej jakości i po najniższych cenach z pierwszej krajowej
 Wyszynickiej Palarni poleca
Wojciech Olszowski
 Kraków, róg ul. Szpitalnej

Panie domu! Baczność!
 Nie kupujcie masła ani innego tłuszczu zastępującego masła, nie spróbowały poprzednio słynnej i wszędzie wypróbowanej marki światowej

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARYNY

„UNIKUM“ nie jest żadną margaryną roślinną.
 „UNIKUM“ zrobiona jest z najczystszej tłuszczu wołowego z jak najlepiej pasteuryzowaną śmietaną, z tego powodu ma **największą wartość pożywną** i jest rzeczywiście zdrową.
 „UNIKUM“ nie jest wyrobem sztucznym, lecz **najczystszym naturalnym produktem**.
 „UNIKUM“ jest w **50%** tańszą od zwykłego masła, i pod gwarancją o wiele wydatniejszą jak ono.

TYLKO BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ jest rzeczywiście **jedynym prawdziwym** zastępstwem masła, **które wszystkie dotychczas zachwalane o wiele przewyższa.**

Wyrób **BLAIMSCHEINA „UNIKUM“** zabezpieczony jest ciągią państwową kontrolą, co jest uwidocznionem na każdym pakiecie.

Szanowna Pani!
 Niech Pani nie da się złudzić innymi ogłoszeniami i niech używa zamiast masła do **smażenia pieczenia gotowania smarowania chleba** wyłącznie **Blaimscheina margaryny „UNIKUM“** Wszędzie do nabycia. Na próbę darmo i oplatnie.
ZJEDNOCZONE FABRYKI MARGARYNY I MASŁA, WIEDEŃ XIV.

ORYGINALNE GENY FABRYCZNE
 NAJWIĘKSZY FABRYCZNY SKŁAD AMERYKAŃSKICH URZĄDZEŃ BIUROWYCH.
JERRY I S. FILIA W KRAKOWIE UL. FLORYAŃSKA 28, I. P. TELEFON 7-16
ORYGINALNE GENY FABRYCZNE.
 UL. FLORYAŃSKA 28, I. P. TEL. 1416

POLO
 najlepsza płynna pasta do metali
 Zastępca: Maurycy Vorzimmer w Krakowie.

Tanio! Tanio!
RADEGAST
 FABRYCZNY SKŁAD
Bucików — Torebek damskich — Portfeli — Portmonetek
Lwów, Sobieskiego 9, I. p.
 róg Halickiej.
 Towar Solidny!

IGNACY CYPRES
 Kraków, ul. Szewska 13 19.
 Sprzedaje towary i nadal po nadzwyczajnie tanich cenach: 1 Brytania Anker Rem. system Rosk. 36 godz. z pięknym łańcuszkiem K 3-90, 1 amerykański elektryczny złoty Rem. z marką Splendit, nadzwyczaj płaski, modny kawalerski, z metalowym cyferblatem 36 godz. szwajcarski werk z łańcuszkiem K 4-70. — Srebrny Roskopf o trzech kopertach, bardzo silny K 11—. Stalowy damski Remontoir Kor. 7-80. Budzik najlepszy K 3—. Łańcuszki srebrne od K 2—. Zegarki złote damskie od K 20—.
 Bogato ilustrowane cenniki na żądanie darmo i oplatnie.

Robotnicy dzienni
 zdolni i inteligentni znajdują stale zajęcie i mogą także po wuczeniu się formowania na maszynach w odlewni, przy pilnej pracy zarabiać po 3-4 kor. dziennie. Również giesarzy, tokarzy, lakiernicy i stolarze poszukiwani. — Fabryka maszyn i odlewnia żelaza **E. BREDT I SKA, Ottynia.**

Zjednoczone austriackie akcyjne Towarzystwo żeglugi parowej
AUSTRO AMERICANA

regularna i bezpośrednia komunikacja z Austrią do Ameryki, Kanady i t. d.
Rozkład jazdy.
 a) z Tryestu do Nowego Jorku
 Laura 19 paździer. Oceania 2 listopada
 M. Washington 26 paździer. Kaiser Fr. J. I. 16 listopada
 Alice 30 listopada
 b) z Tryestu do Argentyny przez Rio de Janeiro
 S. Hohenberg 17 paździer. Argentyna 14 listopada
 Atlanta 31 paździer. Francuska 28 listopada
 Laura 12 grudnia
 Informacji udzielają oraz sprzedaż kart okrętowych uskuteczniają dla zachodniej Galicji i Bukowiny:
Kraków: Jeneralna Ajencya Austro-Amerykany (GOLDLUST I Ska, Biuro spedycyjno-komisowa) ulica Lubicz 7, naprzeciw dworca kolej.
Czerńlowce: Biuro pasażerskie Austro-Amerykany, Rathausstr. 20.
 Dla Galicji wschodniej:
Lwów: Biuro pasażerskie Austro-Amerykany, ulica Na Błonie 2, oraz wszystkie prowincjonalne ajencye, następnie
Tryest: Dyrekcyja Austro-Amerykany, Via Molin Piccolo 2,
Wiedeń: Biuro pasażer. Austro-Amerykany, I. Kärtnering 7.
 Biuro pasażer. Austro-Amerykany, II. Kaiser Josefstr. 36.
 Jeneralna Ajencya Austro-Amerykany Schenker i Ska.

Rocznie 10 ciągnięć! 10 głównych wygranych!
 a mianowicie:
 4 razy K 90.000, 2 razy K 40.000, 2 razy lirów 30.000 i 2 razy lirów 15.000
 oraz wiele znacznych mniejszych wygranych daje następująca, polecenia godna grupa:
 1 los włoski czerwonego krzyża — najbliższe ciągnięcie 2 listopada.
 1 list premiowy losu kredyt. ziemsk. pierwszej em. — najbliższe ciągnięcie już 16 listopada.
 1 list premiowy węgierskiego losu hipotecznego — najbliższe ciągnięcie już 15 listopada.
 Do nabycia za gotówkę po każdorazowym kursie dziennym lub też w tylko
41 ratach miesięcznych po kor. 5—
 z natychmiastowym prawem do wygranej po zapłaceniu pierwszej raty przekazem pocztowym lub za zaliczką. Dla dalszych rat przesyłam wraz z dokumentem sprzedaży czeki poczt. kasy oszczędn.
Edward Urban
 Dom bankowy w Bernie, Grosser Platz 23-25 (we własnym domu).
 Uczelnych, stałych odsprzedawców angażuje się w każdej miejscowości.
Tanie ceny! Wysoka prowizya!

PRZYBORY BILARDOWE.
 Kule z prawdziwej kości słoniowej i imitacje Kregielki, kreda gąbki, nasadki, skórkki, szczotki. Klisze zwykle i składane
 Karty do gry po oryginalnym cenie fabrycznej.
 Szachy, sztony, domina, rączki na gazety i wszelkie przybory bilardowe, gry kawiarne i owarzyskie — — polecają najtaniej
REIM I Ska, Kraków, Rynek 37
 Cenniki tego działu darmo i oplatnie.

Niniejszem zawiadamiam Szan. P. T. Publiczność, że magazyn mój pod firmą
D. BUCHNER, Kraków, Stradom 23
 (dom własny)
 przeniesiony został na **L. piętro** obok mego mieszkania, przeto też z powodu znacznie zmniejszonych wydatków na lokal, **sprzedaję także na spłaty miesięczne** wszelkie materyały.
NA SEZON JESIENNY
 nadszedł świeży transport materyj angielskich i wełnianych, najświeższe nowości w aksamitach czarnych i welwetach na kostyminy, plusze angielskie na żakiety, oraz materyje jedwabne. Wielki wybór dywanów i chodników, kap pluszowych i koronkowych portyer, stór tiulowych i firanek po znacznie niższych cenach.
 Dziękując za dotychczasowe względy Szan. P. T. Publiczności, polecam się
D. BUCHNER.

Północno Niemiecki Lloyd Bremen

(Norddeutscher Lloyd, Bremen)

Korespondencya w języku polskim, ruskim i niemieckim.

Generalna Agencya dla Galicyi
we Lwowie, ul. Grodecka 93.

Regularna bezpośrednia komunikacya przewozowa pospiesznymi (cesarskimi) i pocztowymi parostatkami z Bremen do Stanów Zjednoczonych Ameryki (Nowego Jorku, Galweston, Baltimore), Brazylii, Argentyny (Buenos Aires), Australii, Japonii etc. Bilety kolejowe do każdej stacyi Północnej Ameryki. Wszelkie wyjaśnienia w sprawach podróży i sprzedaż biletów:

Generalna Agentura Północno Niem. Lloyd
we Lwowie, ulica Grodecka L. 93.

FARBIARNIA

i jedyna prawdziwa chem.
pralnia w Krakowie

„TECZA“

Telefon 1471
poleca się do odnowienia

kostyumów

i wszelkiego rodzaju garderoby.

FILIE: Długa 1 (Gmach Izby handlowej), Karmelicka 1, Grodzka 51, Sebastjana 10, Floryańska 29.

Dewiza: Misterne wykonanie i szybka obsługa!

Najtańszy skład

zegarów, zegarków oraz wszelkich
wrobów jubilerskich

pod firmą ♦ w Krakowie, nadal

JÓZEF FEIL, ul. Grodzka 58

58

poleca w wielkim wyborze: pierścionki ślubne i zaręczynowe, łańcuszki, łyżki i łyżeczki, cukiernice srebrne, oraz wszelkie

wyroby z chińskiego srebra.

Bogato ilustrowane katalogi wysyła każdemu darmo i opłatnie.

Miliony

ludzi cierpiących na

Kaszel

chrybkę, katar, zaflegmienie, koklusz i kaszel kurczowy, używają

KAISERA

KARMEŁKI PIERSIOWE

Z „3 JODŁAMI“.

6100 notar. uwierzyt. świadectw lekarzy i prywatnych dowodzi doskonałego skutku nadzwyczaj smacznych i dobrze działających cukierków.

Paczka kosztuje 20 i 40 hal. jakoteż w puszkach po 60 h. Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach.

Panowie!

cierpiący na utratę męskiej energii, niechaj użyją natychmiast działającego środka

„LETTIN“

złożonego ze składników chemicznych. — Żadne lekarstwo. Cena Kor. 5.—. Przesyła dyskretnie bez podania zawartości. Sposób użycia załączony.

V. Weingärtner, droguerya, Wiedeń, XVIII., Sternwartestr. 11-12. Dla starszych mężczyzn konieczne.

Przesyłam broń wszelkiego rodzaju

na próbę na 10 dni.

1-lufki lankastry od K 20—, dubeltówki lankaster od K 30—, Hamerla od K 70—, floberty od K 8—, rewolwery od K 5—, pistolety od K 2— wżwyż. Cenniki ilustrowane darmo. F. Dusek, fabryka broni, Opocno Nr. 2136, an der Staatsbahn (Czechy).

Wszyscy, którzy z powodu zmiany temperatury cierpią

bóle reumatyczne i podagryczne, jakoteż odmrażania, powinni znać

Contrheuman

który to środek łagodzi i uspakaja bóle, usuwa obrzmienia, przywraca napowrót władzę w poruszaniu się stawów.

1 tuba za 1 kor. do nabycia prawie we wszystkich aptekach. Prospekty wysyła wytwórca

Aptekarz B. FRAGNER
PRAGA, Kleinsseite Nr. 203, Ecke der Nerudagasse,

jakoteż za poprzednim nadesłaniem koron 1:50 1 tubę, kor. 5— 5 tub, kor. 9— 10 tub franko. Uważać należy na nazwę preparatu i wytwórcy.

W Krakowie w aptekach: M. Reder, M. Masłowski, K. Wiszniewski

Najlepsze czeskie źródło zakupu!

Tanie pierze

1 kg. szarego, dobrego, dartergo, 2 K, lepszego K 2:40, najlepszego, białawego K 2:80, białego K 3:20, białego puchowego K 5:10; 1 kg. bardzo dobrego, śnieżno-białego dartergo pierza K 6:40 i 8, szarego puchu K 6 i 7, białego, dobrego K 10, najlepszego brzuszkiego K 12. — Przy odbiorze od 5 kg. opłatnie.

Gotowa posłać z czerwonego, niebieskiego, białego lub żółtego nankinu, 1 pierzyna 180 cm. długa, około 120 cm. szeroka wraz z dwoma poduszkami, każda po 80 cm. długa, 60 cm. szeroka, napełniona nowym, szarem, bardzo trwałym puszystym pierzem K 16, półpuchem K 20, puchem K 24. Pojedyncze pierzyny K 10, 12, 14, 16. Poduszki po K 3, 3:50, 4. Pierzyna 200 cm. długa, 140 cm. szeroka K 13, 14:70, 17:80, 21. Poduszki 80 cm. długie, 70 szerokie K 4:50, 5:20, 5:70. Pierzyny z silnej dymki w pasy 130 cm. długa, 116 cm. szeroka K 12, 14:80. — Wysyłka za zaliczką od koron 12 opłatnie. Zamiana dozwolona, za nieodpowiadające planując się zwracać.

Szczegółowe cenniki darmo i opłatnie.

S. BENISCH w Deschenitz Nr 869 (Czechy)

DOSKONALE ból uśmierzający, zapalenie zapobiegający i antyseptycznie działający środek domowy.

Od lat 40 znana maść, zwana **Pragską maścią domową**, okazała się doskonałym środkiem opatrunkowym. Ochronia ona rany, łagodzi zapalenie i bóle, przyspiesza zabliznienie i gojenie.

1 puszcza 70 h. Za poprzednim nadesłaniem 3 K 16 h. wysyła się 4 puszczy, 7 K 10 puszczy franko do wszystkich stacyi austro-węgierskiej monarchii. Wszystkie części opakowania mają prawnie zastrzeżoną markę ochronną.

Skład główny **B. FRAGNER** ck. dostawca dworu Apteka pod „Czarnym Orłem“ Praga, Kleinsseite, róg Nerudy 202.

Do nabycia we wszystkich składach Austro-Węgier, w Krakowie w aptekach M. Masłowski, M. Reder, K. Wiszniewski.

SUKNA

i modne materyały damskie i męskie poleca dom skaportowy

PROKOP SKORKOWSKY I SYN
W HUMPOLCU, CZECHY.

Próbki na żądanie franko. Ceny bardzo umiarkowane.

ZEFIRY

APOLLO

TEATR
ZIELONA 17

KABARET
ZIELONA 17

Od 16—23 października b. r. o godz. 8 wieczorem PROGRAM FAMILIJNY! Rosario Santafe, andaluzyjska piękność, z opery nadwornej w Madrycie w swoim mimodramie El Gaucho. — The 4 Highland Girls, szkocki kwartet taneczny ze śpiewami. — Karol Liebal, komik groteskowy. — Ferry Rosen, humorystka. — Maks. Lafayette, polski komik groteskowy. — Józef Zejdowski, humorysta polski i inne światowe atrakcje.

W każdą niedzielę i święta przedstawienie popołudniowe o godzinie 4 po południu po cenach do połowy niższych.

Ceny potraw i napoi są niskie. Przy płaceniu uprasza się zważać na cennik. Zażalenia należy zgłosić do Dyrekcji.

Dentysta Dr. I. SYROP

specjalista w leczeniu i prostowaniu zębów krzywo rosnących i szcęk nieprawidłowych powrócił i ordynuje jak dawniej

Kraków, Plac WW. Świętych 10.

Potrzebny rutynowany technik dentystyczny.

Wiadomość w Biurze ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Floryańska 55.